O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV.№

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган ◆ № 100 (9.444) 2000 йил 23 август, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

БИЗНИ ҲЕЧ КИМ ЕНГОЛМАЙДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти, Қуролли Кучлар Олий Бош қўмондони Ислом Каримов 22 август куни Сурхондарё вилоятининг халқаро террорчиларни тугатиш операцияси давом этаётган Сариосиё ва Узун туманларида бўлди.

Президент Ислом Каримов Сурхондарёга йўл олар экан, самолётда журналистлар билан мулоқотда бўлди. Мамлакатимиз раҳбари суҳбат чоғида халқаро террорчиларнинг Ватанимизга суқилиб киришга уринишдан кўзлаган мақсадлари ва уларни хорижда қўллаб-қувватлаётган кучлар ҳақида тўхталди. Босқинчиларнинг асосий мақсади халқимизнинг осойишта ҳаётига раҳна солиш, бизни қатъий танлаган йўлимиз — демократик жамият қуриш, амалга ошираётган ислоҳотларимиз йўлидан оғдириш, иродаси заифроқ кишиларнинг кўнглида ваҳима туғдиришдир.

Маълумотларга қараганда, халқаро террорчилар ана шундай ёвуз ниятларига етиш учун кичик-кичик гуруҳларга бўлиниб, қўшни Тожикистоннинг тоғли ҳудудлари орқали мамлакатимизга суқилиб кирмоқчи бўлган.

Гарчи, деб таъкидлади Президент Ислом Каримов, Тожикистон давлати мазкур террорчиларнинг юртимизга ўз ҳудуди орқали ўтганини инкор этаётган бўлса-да, бу ҳар томонлама исботини топмоқда. Лекин биз бундай вазият юз бергани учун барча айбни қардош Тожикистон Республикаси ҳукумати зиммасига юклаш ниятидан йироқмиз. Чунки Тожикистон узоқ давом этган беқарорликлардан кейин эндигина нафас ростламоқда. У ерда ижтимоий-сиёсий ҳаёт ҳали барқарор изга тўла тушганича йўқ.

Мамлакат ҳудудида террорчилар борлигидан Тожикистон ҳукумати хабардор. Лекин ҳозирча ҳукумат вазиятни ўз назоратига тўла олганича йўқ. Шундай экан, биз халқаро террорчиларга қарши Тожикистон ҳукумати билан биргаликда кураш йўлларини ахтаришимиз ва айни чоғда, асосий эътиборимизни ўз чегараларимизни мустаҳкамлашга қаратмоғимиз лозим. Чегараларимизнинг муайян қисми баланд тоғлар ва чуқур даралардан ўтиши биз учун бу ишда тўсиқ бўлолмайди.

Президент Ислом Каримов террорчиларга қарши курашда Ўзбекистон Республикаси халқаро ҳуқуқ меъёрларига қатъий амал қилишини алоҳида таъкидлади. Ҳар қандай террорчилик ҳаракатлари шафқатсиз равишда бостирилади.

Президент Ислом Каримов халқаро террорчиларга қарши курашаётган Бирлашган Қуролли Кучларнинг Сариосиё аэропортидаги штабида бўлиб, жанговар ҳаракатларда иштирок этаётган аскар ва офицерлар билан суҳбатлашди.

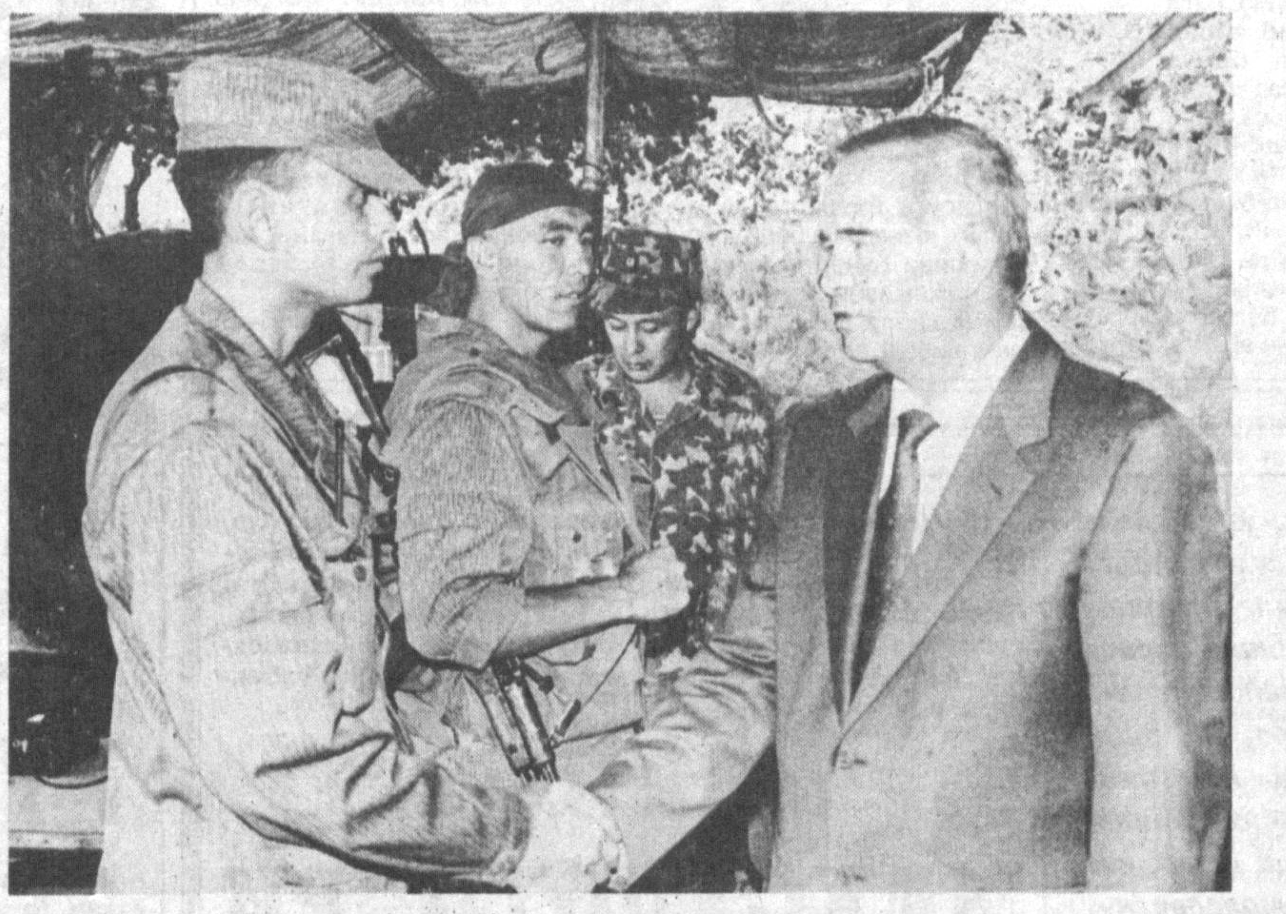

Юртбошимиз, аввало, босқинчиларга қарши курашаётган ҳарбийларнинг кайфияти, қурол-яроғи, яшаш шароити билан қизиқди. Аскар ва офицерларимиз ҳар қандай қалтис вазиятда қатъий ишонч билан, дадил ҳаракат қилмоғи лозим. Бунинг учун уларнинг қурол-яроғи ва кийим-боши, бошқа анжомлари ҳам талабга тўла жавоб бера оладиган бўлиши керак. Биз ўзимизнинг янги, миллий армиямизни барпо этмоқдамиз, деди жумладан Ислом Каримов. У энг замонавий қуроллар билан таъминланган, шиддаткор, куч ва билимда, маҳоратда ҳеч кимдан қолишмайдиган аскар ва офицерлардан ташкил топаётир.

Шуни унутмаслик кераккки, жангарилар хориждаги террорчилар тайёрланадиган махсус лагерларда яхши тайёргарликдан ўтган, замонавий қуроллар билан қуролланган. Биз буни ҳеч қачон унутмаслигимиз ва армиямизни доим шай ҳолда тутишимиз зарур, деди Юртбошимиз.

Чаён барибир чаёнлигини қилади. Осойишталигимизни бузмоқчи бўлаётган жангариларни ҳам ана шундай чаёнлар тўдаси дейиш мумкин. Лекин бизни ҳеч ким қўрқитолмайди ва енголмайди. Биз тинч ҳаётимизни заҳарламоқчи бўлган газандаларга шундай зарба берайликки, токи бу уларнинг хорижда ўтирган раҳнамоларига ҳам сабоқ бўлсин.

Олий Бош Қўмондон Бирлашган Қуролли Кучлар штаби аъзолари билан мавжуд вазият, амалга оширилаётган тозалаш операциясининг бориши ҳақида суҳбатлашди. Асосий мақсад мазкур операцияни тезроқ тугатишга эмас, балки қурбон бермасдан якунлашга қаратилиши лозим, деб таъкидлади Президентимиз.

Мусулмон НАМОЗОВ,
ЎзА мухбири.
Тошкент — Термиз — Сариосиё — Тошкент.

СУРАТДА: расмий сафар пайтидан лавҳа.

Муҳаммад Амин (ЎзА) олган сурат.

ДАВР САДОСИ

БАРЧА МАНБАЛАРДАН ОЛИНГАН СЎНГГИ ХАБАРЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА

◆ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Оқсарой қароргоҳида Япония Демократик партияси Бош котиби Цухому Хатани қабул қилди.

◆ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа масалалари қўмитасининг мажлиси бўлиб ўтди.

◆ Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий ҳамда Оила, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш мажмуаларининг ижтимоий-маънавий муҳитни, соғломлаштириш, аёлларнинг ижтимоий муҳофазасини янада кучайтиришга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

◆ Сурхондарё вилоятининг Сариосиё ва Узун туманларидаги нохуш воқеалар муносабати билан Республика Фанлар академиясида йиғилиш бўлди.

◆ Мирзо Улуғбек номли маданият ва истироҳат боғида «Соғлом авлод» Давлат дастури асосида маданият ходимлари касаба уюшмаси Тошкент шаҳар қўмитаси хайрия тадбири ўтказди.

◆ Тошкент тўқимачилик ва енгил саноати институтида талабаликка қабул қилинган йигит-қизлар билан институт раҳбариятининг танишуви ўтказилди.

◆ «Мустақиллик, экология ва саломатлик» шиори остида Мустақиллигимизнинг 9 йиллигига бағишланган фестиваль бўлиб ўтди. Уни «Экосан» халқаро жамғармаси, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Атроф-муҳит ва табиатни муҳофаза қилиш масалалари қўмитаси бошқа бир қатор ташкилотлар билан ҳамкорликда ўтказдилар.

◆ 25-27 август кунлари Нукус шаҳрида мамлакатимиз Мустақиллигининг 9 йиллигига бағишлаб, «Турон» якка кураши бўйича халқаро мусобақа ўтказилади. Унда Ўзбекистон, Қозоғистон, Туркманистон, Россия спортчилари ғолиблик учун курашадилар.

ЖАҲОНДА

◆ Чеченистонда Россия Давлат Думасига бўлиб ўтган сайловлар натижасига кўра Россия парламентининг қуйи палатасига собиқ милиция генерали Россия ҳуқуқни муҳофаза қилиш органи ветеранлари уюшмасининг раиси А. Аслаханов сайланди.

◆ Россия Ҳарбий-Денгиз флоти қўмондонлиги ва Россия Федерацияси ҳукумати вакиллари Россиянинг «Курск» сувости атом кемаси ҳалокати жойида қутқарув ишларини тугатиш ҳақида расмий хабар берди. Қутқарув люкини очиш имкониятига эга бўлган норвегиялик ғаввослар кема сув билан тўлганлигини аниқлашди. Кеманинг 118 экипаж аъзолари ҳалок бўлган. Ҳалокатнинг аниқ тафсилоти ҳозирча номаълум. У кема сувдан бутунлай чиқариб олингандан сўнг аниқланади. Лекин Россия ўз кучи билан бу оғир вазифани ҳал этолмайди. Шунинг учун «Курск»ни сувдан кўтариб олишнинг халқаро лойиҳасини ишлаб чиқиш ҳақида эълон қилинди. Россия Федерацияси ҳалокатдан жабрланганларнинг оилаларига 1,5 миллион рубль ажратишга қарор қилди. Россия Федерацияси Мудофаа вазири И. Сергеев ўз номидан ва мамлакатнинг барча Қуролли Кучлари номидан ҳалок бўлган сувости денгизчиларининг оилаларига таъзия изҳор қилиб, кечирим сўради. Бугун Россияда «Курск» сувости кемаси экипажи аъзоларининг ҳалокати муносабати билан мотам куни деб эълон қилинди.

◆ **Кеча** Арманистон Бош вазири А. Маркарян ўз вазифасига киришганига юз кун тўлди.

◆ Кенияда яна бир йирик темир йўл ҳалокати юз берди. Мамлакат пойтахти Найроби яқинида юк поездларидан бири издан чиқиб кетди. Натижада 17 киши ҳалок бўлди ва 32 киши жароҳатланди.

◆ Испания шимолида жойлашган Сан-Лендигелио шаҳрида йирик портлаш содир бўлди. Маълумотларга кўра мазкур қўпорувчилик ҳаракатини басларнинг ЭТА айирмачи гуруҳи амалга оширган.

◆ АҚШ Демократик партияси томонидан мамлакат президентлигига номзод қилиб кўрсатилган Альберт Гор Браун ҳамроҳи Жозеф Ли билан Миссисипи дарёси штатлари бўйлаб сафарга чиқди. Улар Миссисипи қирғоқларида яшайдиган кўплаб кичик шаҳарчалар аҳолиси ҳузурига боришни мўлжаллаб туришибди.

◆ 12-26 ноябрь кунлари Эронда 19 ёшгача бўлган футболчилар ўртасидаги 32-Осиё чемпионати ўтказилади.

◆ Бразилиялик 24 ёшли ҳужумчи Нилтон Перейра Мендес Қозоғистон фуқаролигини қабул қилиб, ушбу мамлакат миллий терма жамоасида ўйнаш истагини билдирди.

МАРКАЗИЙ ОСИЁДАГИ БЕҚАРОРЛИКДАН КИМЛАР МАНФААТДОР?

Бишкек шаҳрида Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон давлат раҳбарларининг учрашуви бўлиб ўтди. Унда мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов ҳам қатнашди.

Сир эмаски, сўнгги йилларда бутун дунёда хавфсизлик масаласининг долзарблиги тобора ошиб бормоқда. Оммавий ахборот воситаларида қайсидир мамлакатда экстремистик кайфиятдаги ташкилот томонидан амалга оширилган террорчилик ёки давлат тўнтариши, исёну ғалаёнлар бошлангани, диний, сиёсий асосдаги ёки ирқий келишмовчилик туфайли келиб чиқаётган можаролар, фуқаролар уруши ҳақида деярли ҳар куни хабар тарқалади.

Барқарор ҳаётни муҳофаза қилиш масаласи Марказий Осиё давлатлари учун ҳам ғоят долзарбдир. Бир ярим йил аввал Тошкентда юз берган портлашлар, ўтган йили Қирғизистоннинг Боткен туманида рўй берган воқеалар, яқинда Ўзбекистоннинг Сурхондарё вилоятидаги Сариосиё ва Узун туманларига, шунингдек, Қирғизистон жанубига қилинган хуружни бу фикрнинг тасдиғи, дейиш мумкин.

Сўнгги бир йил ичида кечган воқеаларни теран кузатган киши шундай хулосага келадики, халқаро террорчилар ўзларининг Марказий Осиёга хуружларига сурункали тус беришга, уларнинг раҳнамолари эса минтақанинг дунёвий давлат қуриш йўлини танлаган мазкур мамлакатларида барқарорликни издан чиқаришга қаратилган саъй-ҳаракатларини фаоллаштиришга уринмоқда. Бу Бишкек учрашувида бир неча бор алоҳида таъкидланди. Президентлар Марказий Осиё халқаро терроризмнинг асосий нишонига айланган минтақалардан бири бўлиб қолаётганини таъкидлади. Шу муносабат билан халқаро террорчилик, диний ва сиёсий экстремизм каби иллатларга қарши курашда қўшма чора-тадбирлар қўллаш ҳақида ўзаро келишиб олинди.

Ўтган йили, террорчилар Қирғизистон жанубига бостириб кирганида, минтақа давлатлари ўртасида террорга қарши баҳамжиҳат курашиш механизми ҳали тўла ишлаб чиқилмаган эди. Очиғини айтганда, қўшниларимиз террорни ўзи учун хавфсиз, деб тушунар, унинг на давлат, на миллат танламаслигини барча ҳам тўла англаб етмаганди. Қўшни мамлакатга солинган таҳдидга бепарволик оқибатида Қирғизистон жанубида шундай воқеа юз берди. Мамлакат ҳарбийлари ҳам бундай хуружларга тайёр эмаслиги сезилиб қолди.

Таъкидлаш жоизки, Ўзбекистон Президенти Марказий Осиёнинг бирор давлатига солинган таҳдид бутун минтақадаги барқарорликни хавф остига қўйишини қайта-қайта айтиб келади. Қўшниларимиз, хусусан, Қирғизистон раҳбарияти ҳам буни Боткен воқеаларидан кейин янада теран англади ва эътироф этди. Ўтган бир йил ичида бундай босқинларни даф қилишга тайёргарлик борасида анча ишлар қилинди. Бундай саъй-ҳаракатларнинг самарасини бу йилги хуружлар қандай тез бостирилганида кўриш мумкин.

Маълумки, мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов ташаббуси билан шу йил 20-21 апрель кунлари Тошкентда Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон раҳбарларининг учрашуви ўтказилган эди. Саммитда хавфсизлик масаласига алоҳида эътибор қаратилган ва Халқаро террорчилик, диний ва сиёсий экстремизм, уюшган жиноятчилик, минтақа барқарорлигига таҳдид солувчи бошқа омилларга қарши ҳамкорликда кураш тўғрисида шартнома имзоланган эди. Бишкек учрашуви ана шу саммитнинг узвий давоми бўлди. Бу галги учрашувда Россия томонидан ушбу мамлакат хавфсизлик кенгаши котиби С. Иванов ҳам қатнашди. Бунинг сабаби шундаки, Марказий Осиё, Чеченистон ва Афғонистонда кечаётган воқеалар ягона занжирнинг ҳалқаларидир. Ҳаммасининг ортида минтақа давлатларидаги конституциявий тузумни ағдариш ниятида бўлган кучлар турибди. Улар ўзларининг ёвуз кирдикорларини турли ғоялар билан оқлашга уринмоқда. Бишкек учрашуви қатнашчилари бундай кучларга қарши қатъий курашиш фурсати етганини таъкидлади. Томонлар матбуот анжуманида бу борада якдил эканликларини билдирди. Бу Бишкек учрашуви ниҳоясида қабул қилинган Баёнотда ҳам ўз аксини топди.

Учрашув қатнашчилари Афғонистондаги воқеаларга алоҳида эътибор қаратгани бежиз эмас. Бу мамлакатда 20 йилдан ортиқ вақт мобайнида фуқаролар уруши давом этяпти. Бундай урушдан кимлар манфаатдор, деган табиий савол туғилади. Албатта, оддий халқ урушни истамайди. Бу хунрезликлар ортида наркобизнес, қурол-яроғ контрабандаси билан шуғулланувчи ёвуз кучлар турибди. Матбуот анжуманида Президент Ислом Каримов Ўзбекистонда куни кеча баҳоси 4 миллион АҚШ долларига тенг 450 килограмм гиёҳванд модда қўлга олинганини айтди. Ўтган йили эса БМТ вакиллари гувоҳлигида мамлакатимизда 1700 килограмм соф героин ёқиб юборилган. Бу рақамлар шундан далолат берадики, наркобизнес раҳнамолари Марказий Осиёда беқарорлик келтириб чиқариб, ўзлари учун «жаҳон бозори»га чиқадиган қулай йўл очмоқчи. Уларнинг кўрсатмаси билан бир гуруҳ ёлланма босқинчилар томонидан амалга оширилаётган қўпорувчиликлар эса улуғ ғоялар ниқобига ўралмоқда.

Террор хавфини буткул йўқ қилиш учун унинг томирини, манбасини йўқ қилиб ташлаш керак. Афғонистонда наркотик етиштирилишидан ташқари, террорчилар тайёрланадиган лагерлар ҳам мавжудлиги ҳозир ҳеч кимга сир эмас. «Толибон» назорати остидаги ҳудудларда ана шундай лагерлар кам эмас. Наркотик етиштириш эса қонуний асосга қўйилган. Яъни, «қора дори» етиштирувчи шахс полиз маҳсулоти етиштирувчи деҳқон каби солиқ тўлайди. Баъзида эса чет элликларнинг кўзини шамғалат қилиш учун гўёки қаердандир топилган гиёҳванд моддалар намойишкорона йўқ қилиб ҳам ташланади.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Бишкекда Афғонистондаги можарони бартараф этишда халқаро ҳамжамият, ривожланган давлатлар етарли даражада фаоллик кўрсатмаётганини яна бир карра таъкидлади. Ҳақиқатан, афғон муаммосига эътиборсизлик — бор гап. Косово, Босниядаги можароларни дарҳол бостиришга ҳаракат қилган БМТ, НАТО сингари нуфузли халқаро ташкилотлару ривожланган давлатлар афғон можаросига келганда, ўзини четга тортяпти. Ваҳоланки, бирор давлат Афғонистондан чиқаётган хавф-хатардан холи эмас. Уруш эса халқаро ҳамжамиятнинг қатъий саъй-ҳаракатларисиз тугамайди. «Толибон» ҳаракати бутун Афғонистонни босиб олган тақдирда ҳам, у ерда хунрезликлар давом этаверади. Мамлакатнинг тарихи, у ердаги ҳарбий-сиёсий ва ижтимоий вазиятдан келиб чиқиб, шундай хулосага келиш мумкин. «Толибон» Аҳмадшоҳ Масъуд тарафдорларини енгса, албатта, бошқа рақиб пайдо бўлади. Жуда бўлмаса, толибларнинг ўзи иккига бўлиниб, ўзаро урушади. Чунки, бундан манфаат бор. Беқарорлик мамлакатда наркотик модда етиштириш, террорчи тайёрлаш ва энг муҳими, бундай жиноятлар учун жазосиз қолиш имконини беради. Оддий халқ эса азбаройи кун кўриш учун яна эски амалини, «наркодеҳқончилик»ни давом эттиради.

Шу боис Бишкек учрашуви қатнашчилари афғон можаросини бартараф этиш бўйича қатъий чоралар кўриши учун биргаликда БМТ ва бошқа халқаро ташкилотларга мурожаат қилишга келишиб олди.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА махсус мухбири
Тошкент — Бишкек — Тошкент.

ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ТОЖИКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ РАҲБАРЛАРИ ВА РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ ПРЕЗИДЕНТИ МАХСУС ВАКИЛИНИНГ БАЁНОТИ

Биз, Бишкек учрашуви иштирокчилари, халқаро босқинчи тўдаларининг Марказий Осиёдаги террорчилик ҳаракатлари билан боғлиқ вазиятни муҳокама қилиб, қуролли акциялар кўлами кенгайиб бораётганидан ғоят безовта эканимизни билдирамиз ҳамда уларни ошкора босқинчилик, террорчилик ва экстремизм кўринишлари, деб баҳолаймиз.

Халқаро террорчилар ҳаракатларининг мунтазам сурункали тус олаётгани жиддий ташвиш уйғотмоқда, бундай ҳаракатлар Марказий Осиёдаги хавфсизлик ва барқарорликка путур етказиш, минтақавий ва халқаро вазиятни узоқ муддат давомида издан чиқаришга йўналтирилганини кўрсатади. Бу яна шундан далолат берадики, Марказий Осиё халқаро террорчилик ва экстремизмнинг ёвузларча ҳаракатлари қаратилган асосий ҳудудлардан бирига айланиб бормоқда.

Учрашув иштирокчилари Террорчилик, сиёсий ва диний экстремизм, халқаро уюшган жиноятчиликка қарши кураш ва минтақа давлатларига таҳдид соладиган бошқа хавф-хатарларнинг олдини олишга қаратилган ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома бандлари, Коллектив хавфсизлик тўғрисидаги шартнома, икки томонлама сиёсий ва ҳуқуқий ҳужжатларга асосланган ҳолда Марказий Осиё, Чеченистондаги террорчилик ва босқинчилик акциялари, Афғонистондаги ҳарбий-сиёсий зиддият бир-бирига боғлиқ эканини тан олиб, содир бўлаётган воқеаларга ҳуқуқий баҳо беришда якдил эканликларини билдирадилар — халқаро террорчилик жамиятимизнинг конституциявий, демократик асосларига таҳдид солмоқда. Шу муносабат билан биз уларга муносиб жавоб бериш ва босқинчиларнинг сурбетларча ҳаракатига чек қўйиш борасидаги қароримиз қатъий эканини тасдиқлаймиз.

Шуни қатъий маълум қиламизки, халқаро ҳуқуқ меъёрларига мувофиқ террорчилик ҳаракатларига қарши аёвсиз чора-тадбирлар кўрилади ва улар бостирилади.

2000 йил 21 апрелдаги Террорчилик, сиёсий ва диний экстремизм, халқаро уюшган жиноятчиликка қарши кураш ва минтақа давлатларига таҳдид соладиган бошқа хавф-хатарларнинг олдини олишга қаратилган ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома иштирокчиси бўлган давлатлар раҳбарлари Шартнома доирасида томонлар ўз зиммаларига олган мажбуриятларга қатъий ва оғишмай амал қилиши зарурлигини таъкидладилар.

Марказий Осиёда вужудга келган вазиятни Коллектив хавфсизлик кенгаши сессиясида кўриб чиқиш ва уни тартибга солиш борасида кечиктириб бўлмайдиган чораларни, жумладан, Марказий Осиёнинг жанубий чегараларини тамомила мустаҳкамлаш ва террорчиларни жойлашиб олган маконларида йўқ қилишга доир тадбирларни белгилаб олиш зарур, деб ҳисоблаймиз.

Биз БМТ Хавфсизлик Кенгаши, ЕХҲТ, Ислом Конференцияси Ташкилотига, дунёнинг барча мамлакатларига яна бир бор мурожаат этиб, халқаро террорчилик ва экстремизмни фақат кескин қоралаш билан чекланиб қолмай, балки қуруқ баёнотлардан ушбу глобал таҳдидни таг-томири билан суғуриб ташлашга йўналтирилган мувофиқлаштирилган амалий ҳаракатларни ишлаб чиқишга даъват этамиз.

2000 йил 21 апрелдаги Террорчилик, сиёсий ва диний экстремизм, халқаро уюшган жиноятчиликка қарши кураш ва минтақа давлатларига таҳдид соладиган бошқа хавф-хатарларнинг олдини олишга қаратилган ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома иштирокчилари Россия Федерацияси раҳбариятига ушбу Шартномага қўшилиш таклифи билан мурожаат этишди.

БИШКЕК шаҳри,
2000 йил, 20 август.

Ўқув йили олдидан

АНЪАНАВИЙ КЕНГАШ

Куни кеча Тошкент шаҳар Ўрта махсус касб-ҳунар таълими бошқармаси тасарруфидаги ўқув муассасалари ходимларининг анъанавий Август кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгашда ўқув муассасалари ходимларининг 1999-2000 ўқув йилида амалга оширган ишлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Баркамол авлод орзуси» ғояси ва «Донишманд халқимизнинг мустаҳкам иродасига ишонаман» мавзуида «Фидокор» газетасининг мухбири саволларига берган жавобларидан келиб чиқадиган янги ўқув йилидаги асосий вазифаларга оид муҳим масалалар муҳокама этилди.

Кенгашда Тошкент шаҳар Ўрта махсус касб-ҳунар таълими бошқармаси бошлиғи И.И.Зокиров, республика Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг биринчи ўринбосари, ўрта-махсус касб-ҳунар маркази раҳбари Ж.Ҳусанов, Ўзбекистон Миллий университети қошидаги С.Ҳ.Сирожиддинов номли академик лицей директори А.Х.Юнусов, Қурилиш-коммунал касб-ҳунар коллежи директори ўринбосари Б.Раҳматов, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети қошидаги академик лицей директори М.Т.Боқиев, Тўқимачилик ва енгил саноат институти қошидаги академик лицейнинг маънавият ва маърифат ишлари бўйича директор ўринбосари Х.С.Усмонов, Молия-иқтисод коллежи директори У.И.Иноятов, Ўзбекистон Миллий университети қошидаги академик лицей директори Б.Йўлдошев ва бошқалар ўз чиқишларида тизимни янада такомиллаштиришга оид долзарб мавзуларни кўтариб чиқдилар.

Кенгаш ишида Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари Э.М.Эрназаров қатнашди.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги ҳузуридаги Матбуот гуруҳи.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ

АКАДЕМИК ЛИЦЕЙЛАР ВА КАСБ-ҲУНАР КОЛЛЕЖЛАРИ ХОДИМЛАРИ МЕҲНАТИНИ РАҒБАТЛАНТИРИШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими тизимида кадрлар тайёрлаш сифатини ошириш ва ходимларнинг моддий шароитларини яхшилаш, академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашни тартибга солиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. 2000 йил 1 сентябрдан бошлаб:

академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари раҳбарлари, педагог ва ўқув-ёрдамчи ходимлари учун улар лавозим маошларини меҳнатга ҳақ тўлашнинг Ягона тариф сеткаси бўйича бир разрядга ошириш ҳисобига лавозим маошларининг янги миқдорлари белгилансин;

академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари ўқитувчиларининг ягона йиллик ўқув юкламаси йилига 640 соат миқдорида белгилансин;

академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларининг ўқув-тарбия жараёни билан бевосита боғлиқ бўлган ходимлари, педагог ходимлари, психологлари ва ишлаб чиқариш таълими усталари учун лавозим маошининг 25 фоизи миқдорида ҳар ойлик устама белгилансин. Устама Давлат бюджети маблағлари ҳисобига тўланади.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги, Молия вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан биргаликда ўрта махсус ва касб-ҳунар таълими тизими ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг Ягона тариф сеткаси бўйича янги разрядларини бир ҳафта муддатда ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда тасдиқласин.

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги кўрсатиб ўтилган мақсадлар учун зарур бюджет маблағлари ажратилишини назарда тутсин.

3. Қуйидагилар:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 27 майдаги 255-сон қарорига 1-илова 15-бандининг;

Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 29 сентябрдаги 490-сон қарорига 2-илованинг 1-банди «в» кичик бандининг академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларига оид қисми ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

4. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари Р. Азимов ва Ҳ. Кароматов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри, 2000 йил 21 август.

ЭНГ УЛУҒ, ЭНГ АЗИЗ БАЙРАМ

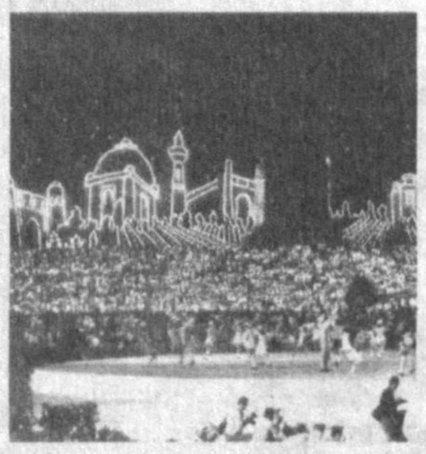

ИФТИХОР

Абдуҳамид МУҲАМЕДОВ, жисмоний тарбия ўқитувчиси:

— Йигирма етти йиллик тажрибага эга бўлган ўқитувчи сифатида шуни айтишим керакки, мустақиллик давридагина жисмоний тарбия ва спортга катта эътибор қаратилмоқда, мактаблар, олий ҳамда ўрта махсус ўқув юртларида замонавий ва ҳар томонлама қулайликка эга бўлган спорт майдончалари қурилиб ишга туширилмоқда. Жумладан ўзим ишлаётган мактабимиздаги қишки спорт зали қайта таъмирланиб ишга туширилиш арафасида турибди.

Бу йил жамоатчилик ва спорт мутахассислари қалбидан чуқур ўрин эгаллаган «Биз — «Пахтакор» келажагимиз» деб номланган ёш ўсмирлар ўртасидаги мусобақалар диёримизда минглаб қобилиятли футболчилар борлигидан дарак берди. Булар ҳаммаси истиқлол туфайлидир. Насиб этса келажакда ўзбек спорти хусусан, футбол бутун жаҳонда энг юксак чўққиларни забт этажак.

Марғуба ЭРГАШЕВА, доришунос:

— Мустақиллик туфайли бошқа тармоқлар қатори тиббиёт ва доришунослик соҳаси ривожига катта эътибор қаратилмоқда. Қувончли жиҳати ушбу соҳаларда ҳам тадбиркорлик қилишга, яъни хусусий шифохоналар ва дорихоналар ташкил этишга имкон берилгани муҳим воқеа бўлди. Ҳозирда шаҳримиздаги кўплаб хусусий дорихоналар фуқароларимиз хизматини беминнат бажариб келмоқда. Масалан, ўзим меҳнат қилаётган дорихонада беморлар учун барча турдаги дори-дармонлар бор. Тўғри, аввало ҳеч ким касал бўлмасин. Лекин тадбиркорлар саъй-ҳаракатлари туфайли зарур бўлган дори-дармонлару тиббиёт анжомлари ҳар бир дорихонада турса яхшида.

Илоҳим, истиқлолимиз дунё тургунча турсин.

Тўёна

КЎРК ҚЎШАДИ

Шаҳримиз кўрки кун сайин қад ростлаётган замонавий иншоотлар билан янада чирой очаверади. Айниқса, кўплаб оилаларнинг орзусининг ушалишига сабаб бўлаётган уй-жойларнинг кетма-кет фойдаланишга топширилиши ҳам пойтахтимизга файз, хонадон соҳибларига хушнудлик бағишламоқда.

Қутлуғ байрам арафаси бунёдкорларимиз Зокиров ҳамда Амир Темур кўчалари кесишган жойда яна иккита 9 қаватли уй калитларини эгаларига топшириш ниятидалар. 81 хонадонга мўлжалланган 8- ва 9-уйларни уй-жой қурилишида тажриба тўплаган «ЭКОБД»га қарашли 3-қурилиш конвейери бошқармаси бунёдкорлари қуришмоқда.

«Ўзуйжойжамғармабанк» буюртмаси асосида қурилаётган бу уйлар 2, 3 ҳамда 5 хонадан иборат бўлиб, оила аъзоларининг яйраб яшаши учун барча шарт-шароитлар ҳисобга олинган. Масалан, 5 хонали хонадон 270 квадрат метрни ташкил этади, айвонлари кенг, ошхоналари эса шинам.

— Айни дамда зиммамиздаги барча масъулиятли юмушларни бажариб бўлган ҳолда — охирги ишларни амалга ошириб, хоналарни яна бирма-бир кўздан кечириб чиққанмиз, — дейди ишбоши Анатолий Савченко. — Ўтган 3 йил давомида пойтахтимизда 9 та ана шундай уй-жойларни қуриб фойдаланишга топширдик. Ушбу уйларни ҳам эгаларига топширгач кўчанинг нариги юзида яна бир турар-жой биносини бунёд этамиз. Касб байрамимизни ҳамда тобора яқинлашаётган Мустақиллик байрамининг 9 йиллигини юзимиз ёруғ кутиб олаётганимиздан барчамиз мамнунмиз. Шундан мамнунмизки, биз қурган уйларда бахтиёр оилалар яшашади, уларнинг қувончига эса биз ҳам шерикмиз.

Ҳа, ўз ваъдаларини бажариш учун бунёдкорлар ёзнинг жазирамасида ҳам ғайрат билан тер тўкишди. Улар орасида Қозим Ризаев, Умар Абдуҳошимов, Виталий Поляков, Абдуғани Абдуқосимов, Баҳодир Халилов ўз маҳоратларини ишга солаётганини алоҳида таъкидлаш лозим.

Шунингдек, бу турар-жой биноларининг сифатли қурилишида 3- ҳамда 5-пардозлаш ишлари бошқармалари пардозловчилари ҳам жонбозлик кўрсатишди. «Уй кўрки пардоз билан» деганларидек пардозловчиларнинг самарали меҳнатлари уйнинг ташқи кўриниши ва ички безакларидан алоҳида кўриниб турибди. Ҳовлида эса ободонлаштириш ишлари ҳам бошлаб юборилди.

Дилноза ИЛЁСОВА.

СУРАТДА: (чапдан) ишбоши Анатолий Савченко, тикловчилар Абдуғани Абдуқосимов ва Эгамберди Тотибоевлар.

Сергей Любчич олган сурат.

Билим — ақл чироғи.

Сўз — сизга

ХАРИДОРИМИЗ НАҚД БЎЛСИН

Садриддин ИСМОИЛОВ, «Олмос текс» масъулияти чекланган жамият бошқаруви раиси:

— Корхонамизни Мустақиллигимизнинг меваларидан десак, янглишмаймиз. Чунки биз 1993 йилда иш бошладик. Мақсадимиз эса маҳаллий хом ашёдан рақобатбардош маҳсулот тайёрлаш ва уни хориж давлатларига ҳам экспорт қилиш эди. Ана шу ниятни амалга ошириш учун биринчи навбатда цехимизни Россиядан келтирилган замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозладик.

Шу ўринда бир нарсани таъкидлаб ўтишни истардим, сифатли, рақобатбардош маҳсулот тайёрлаш учун, албатта бугунги кун талабига жавоб берадиган янги, юксак унумли дастгоҳлар зарур. Бундан ташқари ҳар бир маҳсулот тайёрловчи тадбиркор харидор талабини, бозор коньюктурасини яхши ўрганмоғи, харидор нақд бўлгач эса ишга киришмоғи керак. Мен буни ўз тажрибаларимда синаб кўрдим.

Ҳозирда корхонамизда 30 нафардан зиёд ишчи-хизматчи меҳнат қилади. Ойига 20 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулот тайёрлаб берамиз. Энг муҳими, ўзимизнинг пахтадан «Прима» момиғи, тиббиёт момиғи, брезент ишлаб чиқариб, бу сифатли маҳсулотимизни республикамиздаги 56 та савдо шохобчалари орқали харидорларга сотамиз. Шунингдек, маҳсулотларимизнинг маълум қисмини Россия давлатига экспорт қилмоқдамиз.

Айни кунларда тадбиркорларга яратилаётган шароитлар, берилаётган имкониятлар бизни яна ҳам изланишга, иқтисодиётимиз ривожига муҳим ҳисса қўшишга ундайди. Мен ўзим иқтисодчиман. Шу боис ҳам бирор иш бошлашдан олдин уни тажрибада тўлиқ ўрганиб чиқаман. Мана ҳозир натижаси ёмон бўлмаяпти. Мен ўз тажрибамдан айтишим мумкинки, тадбиркор аввало шижоатли, ўз ҳақ-ҳуқуқини тўлиқ англаб етган, қилаётган ишини мукаммал ўрганган бўлиши шарт. Мен ана шу нарсаларга тўлиқ риоя қилганим боис ҳам яхши натижаларга эришмоқдамиз. Туманда ўтказилган «Ташаббус-2000» кўрик-танловида «Энг яхши тадбиркор» номини олган бўлсак, шаҳарда эса «Энг яхши солиқ тўловчи» деган диплом билан тақдирландик. Албатта, муваффақиятларимиз анчагина қийинчиликлар, изланишлар эвазигадир. Энг асосийси эса, маҳсулотларимиз рақобатбардош, харидори нақд ва экспортбопдир.

Шунингдек, ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш, шахсий гигиена буюмларини ишлаб чиқариш бўйича чет эллик ҳамкорлар билан қўшма корхона ташкил этиш, қўшимча ишчи ўринлари яратиш ниятидамиз.

Ўзини мулкдор, мулк хўжайини, ўз меҳнатининг ва ишлаб чиқарган маҳсулотининг хўжайини деб ҳис этиш инсоннинг яширин куч-ғайратини юзага чиқаради. Унинг ақлий ва ижодий имкониятларини, ташкилотчилик қобилиятларини намоён этади, уни ташаббускор ва омилкор қилади. Ҳақиқий хўжайин раҳбарлик қилаётган корхонанинг ривожланиш истиқболлари ҳамиша ёрқин ва аниқ-равшан, ишлаб чиқариш самарадорлиги ҳаммадан кўра юқори, оладиган фойдаси ҳам, ходимларининг иш ҳақи ҳам анча юқори. Бизда ҳақиқий, мустақил мулкдорлар қанча кўп бўлса, барча кишиларнинг ўз меҳнатлари эвазига юқори иш ҳақи олишларига имкон берадиган иқтисодий шарт-шароитни шунча тез вужудга келтирамиз.

Ислом КАРИМОВ.

Қўшма корхоналар

Пойтахтимизда бозор иқтисодиёти шароитида хорижий ҳамкорлар билан тадбиркорлик асосида барпо этилаётган қўшма корхоналар ҳам муваффақият билан фаолият кўрсатиб, иқтисодиётимиз ривожига, халқимиз, юртимиз равнақига ўз ҳиссасини қўшмоқда. Ана шундай корхоналардан бири «Мавж» ўзбек-инглиз қўшма корхонасидир.

«МАВЖ» МАҲСУЛОТЛАРИ

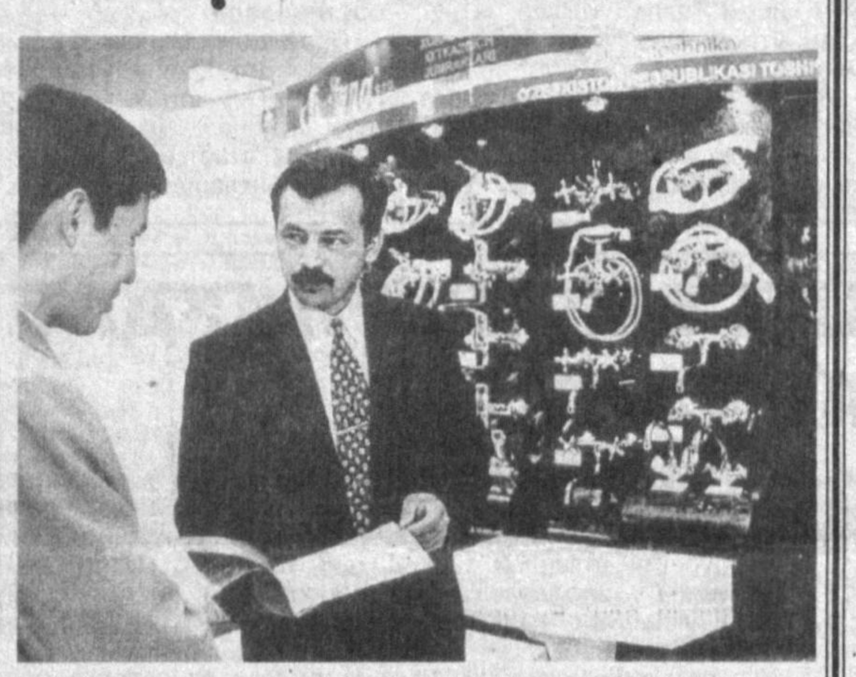

Ўзининг икки йиллик фаолияти давомида корхона сифатли маҳсулотлари билан танилиб бормоқда. Айниқса, бу жамоада тайёрланаётган халқ истеъмоли моллари — тезпишар «Денди» уврасини кўпчилик севиб истеъмол қилишади. Бундай маҳсулот тайёрлайдиган линия республика бўйича илк бора шу ерда ўрнатилган. Линиянинг узунлиги 70 метрни ташкил этади. Ишлаб чиқарилаётган увралар қадоқланиши бежиримлиги, таъми билан ҳам хорижникидан асло қолишмайди. Бундан ташқари корхонада «Денди» вермишели ҳам ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Увра ва вермишелнинг 12 хил тури савдо шохобчаларига етказиб берилмоқда. Увралар нафақат ўрам қоғозларда, эндиликда пластмасса идишларда ишлаб чиқарилмоқда. Жамоа тадбиркорлари ўрам қоғозлари ва пластмасса идишларни ҳам корхонанинг ўзида ишлаб чиқаришмоқда.

— Бозор иқтисодиёти талабларини ўрганиш, ана шундан келиб чиқиб иш юритиш ўз самарасини бериши шубҳасиз, — дейди корхонанинг тижорат ишлари бўйича директори Неъматиллла Зиёвуддинов. — Ана шундай талаблардан бири маҳсулотнинг харидоргир турларини кўпайтириш, омбор учун эмас, харидор учун ишлашдир. Шу боис ҳам корхонамизда жорий йилнинг бошида шампунь, ювиш воситалари, пойабзал мойлари ва кир ювиш порошоклари тайёрлайдиган цехни ишга туширдик. Цехимиз замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Ҳозиргача 40 турдаги шампунларни ишлаб чиқаряпмиз. Уларни йил охиригача 52 хилга етказиш режамиз бор. Чиқараётган шампунларимиз кўриниши, ҳиди ва сифати билан талабга жавоб беради.

Шуниси қувонарлики корхона тадбиркорлари янгилик яратишга, янги-янги маҳсулот турларини ишлаб чиқаришга алоҳида аҳамият қаратишади. Бунга мисол қилиб шу йил ишлаб чиқариши йўлга қўйилган турли хилдаги лосьонлар, намлайдиган мой упаларни келтириш мумкин. Шунингдек, яқинда корхонада «Спектр» деб номланган пойабзал мойлари ҳам тайёрлана бошланди.

Корхона жамоаси мамлакатимизда ва шаҳримизда ўтказилаётган турли кўргазмаларда ўз маҳсулотларини намойиш этиб, бир нечта дипломлар билан тақдирланди ҳамда кўплаб шартномалар тузишга муваффақ бўлишди. Бу жамоада меҳнат қилаётган 80 нафардан зиёд ишчи-хизматчи ҳамиша изланишда. Шунинг учун ҳам улар йил охиригача яна маҳсулотнинг кўплаб янги турларини ишлаб чиқаришга жорий этиш режаланган. Булар орасида тиш ювиш воситалари, «Глинт» номли манзарали мармар қопламаси — мармар увоғи ва бошқа маҳсулотлар бор. Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, «Мавж» маҳсулотлари четдан келтириладиганидан 3 баробар арзон, сифати эса асло ундан қолишмайди. Ана шунинг учун ҳам бу маҳсулотларнинг харидорлари кундан кунга ортиб бормоқда.

Корхона аҳли Мустақиллигимизнинг 9 йиллиги байрами арафасида янаям ғайрат кўрсатишяпти. Уларнинг мақсади яна янги цехлар очиб, қўшимча ишчи ўринлари яратишдир. Шу билан бирга ўз маҳсулотларини нафақат юртимизда, балки хориж бозорида сотиш, иқтисодиётимиз ривожига муносиб ҳисса қўшиш ҳам режаланган.

Мамлакатимизда Мустақиллик йилларида кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришга, тадбиркорларга кенг имкониятлар яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Президентимизнинг 1999 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ва 2000 йилда иқтисодиётни эркинлаштириш ва ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасидаги мажлисдаги маърузалари, Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 17 февралдаги «Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш бўйича республика мувофиқлаштирувчи Кенгаш фаолиятини фаоллаштириш тўғрисида»ги Қарори ҳамда Адлия вазирининг 2000 йил 22 мартдаги «Тадбиркорларни ҳуқуқий ҳимоя қилиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги буйруғида белгиланган вазифалардан келиб чиқиб Тошкент шаҳар адлия бошқармасида бир қатор ишлар амалга оширилди. Бу ҳақда суҳбатдошимиз — Тошкент шаҳар адлия бошқармаси Кичик ва ўрта тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва ҳимоя қилиш бўлими бошлиғи Эркин ПАРДАЕВ қуйидагиларни гапириб берди:

Ҳуқуқий ҳимоя

АНИҚ ЧОРАЛАР КЎРИЛМОҚДА

— Турли назорат қилувчи идораларнинг тадбиркор ва корхоналарнинг хўжалик фаолиятига ноқонуний аралашишининг олдини олиш ва ислоҳотлар жараёнига тўсиқ бўлаётган ҳолатларни бартараф этиш бўйича кенг кўламли ишларни амалга оширмоқдамиз. Кичик ва ўрта тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва ҳимоя қилиш бўлими томонидан 53 тадан ортиқ ариза ва шикоятлар кўриб чиқилиб, 39 таси ижро қилинди, шундан 7 та ариза бўйича тадбиркорларнинг ҳуқуқлари тикланди, қолган 14 та ариза ва шикоятлар устидан текширув ҳаракатлари олиб борилмоқда. Тадбиркорларнинг қонун билан муҳофаза қилинадиган манфаатларини ҳимоя қилиш юзасидан 1.099.000 сўмга моддий ва маънавий зарарни ундириш бўйича 5 та даъво аризаси туман судларига киритилган.

Масалан, Чилонзор туман судига тадбиркор С. Шарафутдиновнинг манфаатини кўзлаб туман ички ишлар бошқармаси ходимлари А. Ёқубов ва А. Юнусовларга нисбатан, А. Икромов туман судига тадбиркор З. Сайфуллаеванинг манфаатини кўзлаб туман Давлат солиқ инспекцияси ходимлари С. Солиҳов, З. Тиллахўжаев ва Худойбергановларга, Юнусобод туман судига хусусий тадбиркорлар В. Ниғматова, О. Халилова ҳамда М. Умаровларнинг қонуний манфаатлари учун туман Давлат солиқ инспекцияси ходимлари З. Шералиева ва М. Ҳакимовларга нисбатан киритилган даъво аризаларида айбдор шахслардан тадбиркорлар фойдасига 899.000 сўм моддий ва маънавий зарарни ундириб бериш суд томонидан қаноатлантирилган. Бу борада 7 та назорат қилувчи орган ходимларининг тадбиркорлик субъектларининг асоссиз равишда жавобгарликка тортиш ҳолатлари аниқланди. Чилонзор туман ИИБ ходимлари А. Ёқубов ва Юнусовлар, А. Икромов туман Давлат солиқ инспекцияси ходимлари С. Солиҳов, З. Тиллахўжаев ва Худойберганов, Юнусобод туман Давлат солиқ инспекцияси ходимлари З. Шералиева ва М. Ҳакимовларга нисбатан интизомий чоралар кўриш ҳақида шаҳар ИИББ ва Давлат солиқ Бош бошқармаларига тақдимномалар киритилди.

Бўлим ходимлари пойтахтимизнинг 11 та тумани товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палаталарига бириктирилган бўлиб, улар тадбиркорларга ҳуқуқий ёрдам бериш, тадбиркорликка оид қабул қилинган янги қонун ҳужжатларини тушунтириш ва тарғибот ишларини олиб боришмоқда. Бошқарманинг масъул ходимлари туман ҳокимияти, хўжалик суди, тижорат банк раҳбарлари, маҳалла оқсоқоллари билан ҳамкорликда кичик ва ўрта бизнес субъектларини жалб қилган ҳолда доимий равишда семинар машғулотлари ўтказмоқда.

Шаҳар ҳудудида жойлашган 15 та бозорларда тадбиркорларга яратилган шароитларни ўрганиб чиқиш жараёнида тадбиркорлик субъектларига «текширишларни рўйхатга олиш китоби»нинг моҳияти ва афзалликлари ходимларимиз ҳамда бозор маъмурияти томонидан тушунтирилди. Натижада бозор акциядорлик жамиятлари маъмурияти ўз ҳудудларида фаолият кўрсатаётган тадбиркорларни шундай китоблар билан таъминлаш мақсадида шаҳар Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси билан 1645 та китобни сотиб олиб тадбиркорлик субъектларига тарқатиш тўғрисида шартномалар тузилди.

Таъкидлаш жоизки, айрим назорат қилувчи органлар раҳбарлари «Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш тўғрисида»ги Қонун нормаларини бузган ҳолда Республика назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштириш Кенгаши ва шаҳар ишчи комиссиясининг рухсатисиз текширишлар ўтказилишига йўл қўйганлар. Жумладан, Тошкент шаҳар Меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бош бошқармасининг Шайхонтоҳур туман маҳнат биржаси томонидан 9 та текширув, «Авиабанк» акциядорлик тижорат банки томонидан 4 та ва шаҳар ёнғиндан сақлаш Бош бошқармасининг бўлимлари томонидан: Юнусобод 202 та, М. Улуғбек 172 та, Миробод 207 та, Яккасарой 247 та, Шайхонтоҳур 377 та, Ҳамза 210 та, С. Раҳимов 64 та, Чилонзор 35 та, А. Икромов 9 та — жами 1.523 та назорат тартибида текширувлар рухсатсиз ўтказилган. Бундай текширувлар ўтказилиши учун айбдор мансабдор шахсларга маъмурий ва интизомий жазо чоралари қўлланилган. Хусусан Тошкент шаҳар Меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бош бошқармасининг 2000 йил 8 июндаги 105-сонли буйруғи билан Шайхонтоҳур туман меҳнат биржаси бошлиғи муовини У. Йўлдошевга ҳайфсан эълон қилинган. «Авиабанк» акциядорлик тижорат банки банк пул муомаласи бўлими ходимлари В. Павленко, М. Матчанова, Щ. Азизовалар июнь ойи мукофот пулидан 100 фоиз, бошқарув раиси муовини Э. Каримов 50 фоиз миқдорида маҳрум этилди.

Албатта, бу чора-тадбирлар тадбиркорларга амалий ёрдам бўлиб уларнинг муваффақиятли фаолият кўрсатишларида муҳим омиллардан бири бўлмоқда. Шунингдек, бошқармамизда ташкил этилган 162-92-42 рақамли «Ишонч телефони» доимий ишлаб келмоқда ва дам олиш кунлари ҳам навбатчи ходимларимиз ҳамшаҳарларимизнинг саволларига жавоб беради, кези келганда ҳар доим ёрдамга шай. Барча ходимларимиз тадбиркорларнинг ҳуқуқи ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишни ўзларига юклатилган долзарб вазифалардан деб билиб, бу борадаги ишларни Ўзбекистон Республикасининг «Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида»ги Қонуни ва ҳукумат қарорлари асосида ташкил этмоқда ва амалга оширмоқда.

Мақолаларни Шарифа ИЛЁСОВА тайёрлади.

Раҳбарлик фазилатлари: уларни қандай шакллантириш керак?

БОШҚАРУВДА РУҲИЙ ҲОЛАТ

Ҳозирги бозор муносабатлари чуқурлашиб бораётган бир шароитда бошқарувнинг психологик (руҳий) жиҳатлари ҳам тобора муҳим аҳамият касб этиб бормоқда. Корхона, ташкилот раҳбарлари, менежерларга хос қуйидаги жиҳатларга эътиборингизни жалб этамиз:

I. Ўз-ўзини баҳолашдаги мавҳумлик ва ноаниқлик.

Шахс сифатида ўзларига баҳо берар экан, кўпчилик кичик ва ўрта бизнес эгалари, менежер — бошқарувчилар ақл тарозусидан кўра эҳтиросга кўпроқ берилиб, ўз имконият, куч-қувватларига ортиқча бино қўйиб юборишади. Бошқача қилиб айтганда, ўз-ўзига объектив баҳо беришнинг амалда иложи бўлмай қоляпти.

II. Бошқарув бўйича ахборотлар пастки поғоналарга тушиб борган сари ўз маъносини йўқотиб, ўзгариб бориши.

Раҳбарнинг кўрсатмалари, буйруқ, қарор ва фармойишлари, йўл-йўриқ ҳамда тавсиялари бошқарувнинг пастки поғоналарига тушиб борган сари ўзгаришларга учраб, охир-оқибат ўз маъносини йўқотади. Ушбу ахборот қанчалик кўп одамлар орқали ўтса, у шунчалик кўп ўзгаришларга учрайди.

Бир буйруқ мазмун-маъносининг ўзгариб боришини француз олими Л.Моль «Маданиятнинг ижтимоий динамикаси» китобида шундай мисолда келтиради:

Капитан адъютантига:

«Хабарингиз бўлганидек, эртага қуёш тутилади, бунақаси эса ҳар куни бўлавермайди. Шахсий таркибни эрталаб сафар кийимида машқ майдонига тўпланг. Улар табиатнинг бу ҳодисасини кузатишади. Мен зарур тушунтиришларни бериб бораман. Мабодо, ёмғир ёғиб қолса, унда кузатадиган нарсанинг ўзи бўлмайди, бинобарин, одамларни казармада қолдираверинг».

Адъютант навбатчи сержантга:

«Капитаннинг буйруғига биноан эртага эрталаб соат бешда сафар кийимида қуёш тутилиши юз беради. Капитан зарур тушунтиришларни беради, бунақаси эса ҳар куни бўлавермайди. Мабодо ёмғир ёғиб қолса, кузатадиган нарсанинг ўзи бўлмайди, бинобарин ҳодиса казармада юз беради».

Навбатчи сержант капралга:

«Капитаннинг буйруғига биноан эртага эрталаб соат бешда машқ майдонида сафар кийимида одамларнинг тутилиши юз беради. Капитан, мабодо ёғингарчилик бўлса, ушбу ноёб ҳодиса ҳақида казармада тушунтириш беради, бунақаси эса ҳар куни бўлавермайди».

Навбатчи капрал аскарларга:

«Эртага соат бешда капитан сафар кийимида машқ майдонида қуёш тутилишини амалга оширади. Мабодо, ёғингарчилик бўлса, бу ноёб ҳодиса казармада ўтказилади, бунақаси эса ҳар куни бўлавермайди».

Кўриб турганингиздек, қарийб барча сўзлар дастлабки айтилганича қолган. Лекин уларнинг ўрнини алмаштириш, турлича тушуниш буйруқнинг бузилиши, маъносининг йўқолишига олиб келган.

III. Психологик ўз-ўзини асраш.

Тажрибалар шуни кўрсатадики, носамимий танқид ёки шундай таҳдид шароитида одамларнинг мутлақ кўпчилиги ижодий фаолият, ташаббусга ярамайдилар. Шуни ҳисобга олган ҳолда корхона раҳбари (менежер) ҳар қандай муаммони вақтни тақсимлаш тартибида муҳокама қилиши — аввал таклифларни уларнинг танқидий мулоҳазаларсиз тўплаб, шундан кейингина бирма-бир уларни таҳлилига ўтиши керак. Қўл остидагиларни фақат юзма-юз ҳолатдагина танқид қилиш мумкин. Шунда ҳам у одамнинг фазилатларини эътироф этиш ва мақташдан бошлаш даркор. Хатоларга эътиборни тортар экансиз, буни билвосита шаклда етказишга ҳаракат қилинг. Бошқаларни танқид қилишдан олдин ўз хатоларингизни эслаб ўтинг.

IV. Менежер ишидаги муваффақиятларнинг бевосита унинг қобилият даражасига тўғридан-тўғри боғлиқлиги.

Тадбиркорлик фаолиятида раҳбар, иш бошқарувчи эришадиган муваффақиятлар билан унинг реал имкониятлари ўртасида тўғридан-тўғри ва мутаносиб боғлиқлик мавжуд. Бундан синчков профессионал танлаш зарурати ҳақидаги хулоса келиб чиқади. Эгаллаган вазифасига муносиблик ҳақида етарли даражада тўғри хулоса чиқариш имконини берувчи инсоннинг интеллектуал-психологик ва хулқ-одоб фазилатларини ўлчашнинг бир қатор усуллари бор.

16-вазифа. Юқоридаги фикрларни чуқур таҳлил этиш асосида қуйидаги саволларга жавоб беринг:

1.Раҳбар психологиясига оид барча жиҳатлар юқорида тилга олинганми?

2.Сиз яна нималарни қўшимча қилишни ўринли деб ҳисоблайсиз?

3.Ҳозирги ўзбек менежерлари учун қандай психологик ёндошувлар кўпроқ характерли деб ўйлайсиз?

Мулоҳазаларингизни кенг ўқувчилар оммаси билан ўртоқлашиш истагингиз бўлса, уларни таҳририятимизга юборишингиз мумкин. Аввалгидек «Раҳбарлик фазилатлари: уларни қандай шакллантириш керак?» рукни учун» деб ёзиб қўйишни унутманг.

Мактубларингизни кутамиз.

Хотира уйғонса гўзалдир...

САҲНАМИЗНИНГ СЎНМАС ЮЛДУЗЛАРИ

Театр маданияти, саҳна санъати... Унинг ўқ илдизи қадим-қадимларга бориб тақалади. Ўзбек миллий театр маданиятининг ўзига хос «сомон йўли» мавжуд ва ранго-рангдир. Ҳозирги жараён театр таърифу тавсифи, саҳна санъати мазмуну мохияти доирасини қадр-қиммат мезони билан ҳам бир қадар кенгайтирди. Театр нафосати сўнмас сиймолар мавлуду маскани, мўътабар ошиёни ҳамдир, зеро бу ерда халқ хотирасида, эл қалбида сира ўчмас излар қолдирган, нафосат осмонида ёруғ юлдуз бўлиб онгларга нур таратган, кишиларни умуминсоний қадриятларни эъзозлашга, эзгу орзу-ниятларни амалга оширишга, маънавий баркамол авлодларни тарбиялаб етиштиришга даъват этган улкан иқтидор соҳиблари, буюк халқ санъаткорлари ижод қилиб, яшаб ўтганлар, бизга бой ва ардоқли маданий мерос қолдирганлар. Ушбу саҳифада биз эл севган ва ардоқлаган, истиқлолни орзулаган буюк санъаткорлар — саҳнамизнинг сўнмас юлдузлари — Лутфихоним Саримсоқова, Тамарахоним, Мукаррамахоним Турғунбоева ва Сорахоним Эшонтўраевалар ҳақида ҳикоя қиламиз.

Ўзбек театр ва кино санъати юлдузларидан бири — Лутфихоним ая Саримсоқовани бутун республикамизда танимайдиган, унинг юксак санъатини қадрламайдиган, эъзозламайдиган киши топилмаса керак.

Ая деганимизда кўз олдимизга албатта юзларидан нур ва меҳр ёғилиб турган ҳақиқий ўзбек оналари тимсолидаги Лутфихон ая Саримсоқова гавдаланади. Ая ижросидаги театр ёки кинолар «ойнаи жаҳон» орқали намойиш қилингудек бўлса, каттаю кичик жон дили билан томоша қилиши аниқ.

Лутфихон ая 1896 йил Фарғона водийсида, оддий, турмуш қийинчиликларини яхшигина билган оилада таваллуд топган. У минглаб юртдошлари каби мустамлакачилик асоратларини эрта бошдан кечирди, ҳаётдан эрта кўз юмган ота-онадан сўнг ўта ночор аҳволда қолди, етимлик азиятини нав-ниҳоллик палласидан сеза бошлади... «Булоқбоши» номли қишлоқлик Ойимқиз исмли аёл уни тарбиясига олади. Аммо бу меҳрибон она ҳам ҳаётдан кўз юмгач Лутфининг ҳаётига азоб-уқубатлар янада кўпроқ ёғилади. Машаққатли ҳаётнинг ўзи қизчани турли ҳунарларни ўзлаштиришга ундайди. 12 ёшида қийиқча, рўмолча, кўйлакларни яхши тикадиган бўлади. 13 ёшида эса Лутфи-чевар тиккан «ироқи», «чоргул», «қўқон», «андижон», «чуст» дўппиларининг довруғи водийга тарқалади. Болаликдан рўшнолик нималигини билмаган Лутфи бу вақтларда ҳам чеварликдан кўз тинган чоғларида қўғирчоқ ўйинларини хумор қиларди. У гоҳ Лайли, Ширин, Зуҳра, ҳатто Алпомиш, Фарҳод, Қоработир, Ёсуман ҳам бўлиб кўрар, уларнинг ҳоли-тақдирига кириб кетиб гоҳ йиғлар, гоҳ қотиб-қотиб кулар эди.

Ҳаётда нималар бўлмайди дейсиз... Кейинчалик Лутфихон ая саҳнада намойиш этилган «Фарҳод ва Ширин», «Лайли ва Мажнун», «Тоҳир ва Зуҳра», «Алпомиш» спектаклларида етакчи ролларни ижро этиб, катта шуҳрат қозонади, театр тарихи, саҳна санъати солномасига ёрқин саҳифалар киритади. Кўҳлик, истараси иссиқ, бўй-басти келишган, қўл-оёғи чаққон, қўлида гулдек ҳунари бор бу қизчанинг уйига тез-тез совчилар кела бошлайди. Уни 13 ёшида турмушга берадилар. Кейинчалик ая бу йилларни шундай эслайди:

— У пайтларда ҳозиргидек норасида қизларни турмушга бермаслик ҳақида қонун йўқ эди. 13 ёшли, ҳали болалигига тўймаган қизалоқни эрга бериб юбораверсалар... Бу пайтларда дуторни ҳам яхшигина чертадиган бўлиб қолгандим, қизлар билан гурунглар қилардик, «Тановар»ларнинг ҳам жонини киритадиган бўла бошлагандик... Ҳаммасига эрксизлик занжири тушди, завқ ҳам аста-секин сўна бошлади. Агар Адолчахон билан учрашмаганимда иқтидор ғунчасига гармсел тегармиди...

Лутфихон Адолатхон, Мозидахон, Назирахон каби халқ санъаткорлари билан 15-16 ёшларида учрашди ва санъатга бўлган меҳри қайтадан жўш урди, энди уни на мустамлакачиликнинг камситув занжирлари, на санъаткорларга манфур муносабатда бўлган лоқайд эрнинг зуғуми, маън этиш нишонлари ушлаб туролмас эди. Машҳур Адолатхон сингари ҳофиза бегимдан хониш санъати сир-синоатларини ўзлаштира бошлади. «Ёввойи тановар»ни ҳам Лутфихоним ушбу ажойиб хонанда, созанда, раққоса, бастакордан ўрганиб, дутор бандига олди, сўнг уни хониш қилиб номи ўлкада тарала бошлади. Юртдошлари, санъат ихлосмандлари — «Булоқбоши»дан бир ёруғ юлдуз чиқди, нури узоқ-узоқларга таралади», дедилар.

1924 йили Қўқондаги «Тароқчилик» маҳалласидаги хотин-қизлар тўгарагида қатнашиш Лутфихоннинг профессионал санъатга кириб боришига кўприк ташлаб берди — бу ерда унинг иқтидори билан Миршоҳид Мироқилов, Қориёқубов, Ҳамза, Тамарахонимлар танишдилар ва у 1925 йилдан бошлаб Қўқон театрида хизмат қила бошлади.

1928 йил Ўзбекистоннинг маданий ҳаётида алоҳида ўрин тутади, ушбу йил Республикадагина эмас, бутун Ўрта Осиёда Андижон театри давлат мусиқали драма театри дея атала бошлади. Лутфихоним Саримсоқова Қориёқубов, Тамарахоним, Тўхтасин Жалилов, Музаффар Муҳамедов, Тожизода, Исҳоқ Иляев, Гавҳар Раҳимова, Соиб Хўжаев, Ваҳоб Азимов, Аббос Бакиров, Машраб Юнусов, Мурод Қўлдошев, Ҳалима Носирова, Мукаррама Турғунбоева, Шаҳодат Раҳимовалар сингари мазкур қалдирғоч театрнинг етакчи санъаткор — намояндаларидан бўлиб қолди. У мазкур театрда қўйилган Хуршид, Ғулом Зафарий, Ҳамза, Яшин, Собир Абдулла каби драматургларнинг деярли барча асарларидаги етакчи ролларни ижро этди. Шундай вақтлар ҳам бўлганки, Лутфихон ая ҳатто эркаклар ролини ҳам ўткир маҳорат билан ижро этган. 1931-33 йилларда Лутфихоним Саримсоқова Марғилон ва Фарғонадаги театрларда умр йўлдоши Тожизода (режиссёр, бадиий раҳбар, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист) билан биргаликда ижод қилди, кўпгина ёшларга устозлик қилди ва бу ерларда ансамбллар ҳам тузишда қатнашиб, концертларда ўз фаолиятини авж олдирди. Унинг ижро мундарижасида халқнинг дурдона ашула, қўшиқлари бўлиб, улар «Тановар», «Йўл бўлсин», «Олмача-анор», «Фабриканинг йўлида» кабилар эди. 1934 йилдан бошлаб у Тошкентдаги республика мусиқали театрида етакчи актрисалардан бўлиб жўшқин фаолият олиб борди. Барча мусиқий спектаклларда ўткир маҳорат билан хотирада узоқ йиллар сақланиб қолувчи қуйма сиймолар яратди. «Ҳалима», «Маликаи Турандот», «Фарҳод ва Ширин», «Гулсара», «Икки билакузук», «Лайли ва Мажнун» каби спектаклларда Лутфихоним аянинг ижро маҳоратига, ноёб иқтидорига холис ва юксак баҳолар берилган. У 1939 йилдан то умрининг охиригача Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқали театрида қизғин ижодий фаолият кўрсатиб келди. У ушбу театр саҳнасида «Холисхон», «Майсаранинг иши», «Олтин кўл», «Алпомиш», «Равшан ва Зулхумор», «Нурхон», «Икки билакузук» сингари кўплаб спектаклларда бадиий баркамол, томошабинлар хотирасида ўчмас сиймолар яратиб, бизга катта маънавий-маданий ва олтин мерос қолдириб кетди. У яратган сиймоларда айниқса, нуроний, инсоний фазилатларга бой, эл дарди, севинчлари билан яшайдиган мунис, меҳрибон она тимсоллари ёрқин ифодасини топган. Ая Ўзбек давлат филармониясида ҳам кўп хизматлар кўрсатиб, бу ерда республикада биринчи бўлиб «Дуторчи қизлар ансамбли»ни 30-йилларда ташкил қилган ҳам ушбу устоз санъаткордир. Шунингдек, Лутфихон Саримсоқова кино санъати равнақига ҳам ўзининг баракали умрини бахш этди, у қарийб ярим аср бу соҳада муваффақиятли хизмат қилиб, катта шуҳрат қозонди.

Лутфихон Саримсоқованинг халқ, санъат, маданиятимиз равнақи олдидаги хизматлари юксак эъзозланди, унга халқ артисти юксак фахрий унвони берилди ҳамда бошқа давлат нишонларига ҳам сазовор бўлди. Унинг номи мангулик касб этди, «саҳнамиз аяси» деган ном санъат мухлислари, буюк санъаткор издошлари қалбида ўчмас из қолдирди, унинг ҳақида видеофильм, китоблар яратилди, радиоэшиттиришлар уюштирилиб турибди. «Булоқбоши»дан чиққан ушбу санъатимиз юлдузи ҳам нафосат осмонидан мангу соқий жой эгаллаб қолди.

Тамарахонимнинг бир ижодий кечаси ҳеч ёддан чиқмайди. Ўшанда таниқли халқ артисти И. Козловский саҳнага кўтарилиб, олтин бошоқлардан ясалган чамбарни ўзбек актрисаси бўйнига солиб: «Сизнинг қўшиқларингиз инсониятга нондек азиз» деганди ҳурмат билан.

Шундан сўнг залда ўтирганлар ўринларидан туриб Тамарахонимни гулдурос қарсаклар, анвойи гулдасталар билан

олқишлашган эди. Бу ерда чет эллик меҳмонлар ҳам бор эди, улардан бири «Кармен» дея қичқирди. Созандалар ижросида куй янграб, қўлига костанетт-кайроқни олган Тамарахоним шўх-шан, ўта завқли янграган қўшиққа рақсга туша кетди. Бу ерда ўтирган ўнга яқин космонавтлар ҳам рақсга тушиб кетдилар. Ушбу кеча катта нафосат кечасига айланиб кетди, севимли санъаткоримиз кўплаб халқлар қўшиқ ва рақсларини ўткир маҳорат билан ижро этиб, қалбларга зариф ҳис-туйғулар, олам-олам завқ-шавқ улашган эди...

70-йилларда Тамарахоним, яна бир қатор саҳна ижодкорлари, театр намояндалари билан Марғилонга ташриф буюрганмиз. Меҳнаткашлар билан учрашувлар, концертлардан сўнг қизғин суҳбатлар ҳам бўларди. Шундай қизғин суҳбатларнинг бирида Тамарахоним шундай деган эди: «Санъатдаги ҳаётим дебочаси мана шу Марғилондан бошланган эди, саҳнага иштиёқим мана шу санъатсеварлар, аския-пайров, халқ қизиқчилиги, ижрочилигининг мўътабар масканида дастлаб ниш урганди... Мени илк бор ҳаваскорлик саҳнасига олиб чиққан киши — машҳур халқ санъаткори Юсуфжон қизиқ Шакаржонов бўлдилар. Бу 1919 йилнинг ёзида, Марғилондаги «Ўрда» тагида, сайил чоғида содир бўлганди. 13 ёшли раққосанинг ўша вақтлардаёқ саҳна майдонига отилиб чиқиши ва омма олдида очиқ чеҳра билан рақс тушиши — бу марғилонликлар ўртасида бунгача сира учрамаган ҳол эди. «Тамара исмли ёш раққоса қиз пайдо бўлибди...» деган шов-шув бутун шаҳарга тарқалди, сўнгроқ эса бутун Фарғона ўлкасига... Ҳаётда нималар бўлмас экан, агар ана шу 1919 йилнинг ёзи Юсуфжон қизиқдек устоз, санъат фидойиси бўлмаганида ким билсин, балки Тамара опангиз санъатда бунчалик парвоз этмасмиди... Афсус, Юсуфжон қизиқ ўтиб кетди, бундай зотлар орамиздан кетмаса эди...», дея бир хўрсиниб қўйди Тамарахоним.

Юсуфжон қизиқ Тамарахонимни ҳаваскорлик саҳнасига дастлаб олиб чиққан бўлса, Миршоҳид Мироқилов, Муҳиддин Қориёқубов, Ҳамзалар уни профессионал театр саҳнасига етакладилар. Тамарахоним Ҳамза Ҳакимзода театр труппасининг илк артистларидан бўлиб, Туркистон ўлкаси бўйлаб сафарларда бўлди, шаҳар ва қишлоқларда маданий-маърифий ишларни амалга оширишда кўмаклашди, қанчадан-қанча ёш иқтидорларни ўзига эргаштирди, саҳнага чорлади. Эҳ-ҳе, буларни санаб саноғига етиб бўлмасди. Устоз рақс ва қўшиқчилик борасида ўзига хос мактаб яратди — бу Тамарахоним мактабидир.

Тамарахонимнинг ўзбек мусиқий театрини, опера ва балет санъатини юзага келишида ва равнақ топишида ҳам хизматлари каттадир. У республикада биринчи бўлиб 1928 йилда мусиқали драма театри деб аталган ва биринчи пардасини Хуршиднинг «Фарҳод ва Ширин» мусиқий драмаси билан кўтарган Андижон давлат театри бешигини тебратилаётганда ҳам жиддий хизматлар қилди, унинг етакчиларидан ҳисобланарди. Қўқондаги театр равнақида, Ўзбекистон пойтахтида бунёд этилган «Колизей» залида спектаклларни намойиш этган мусиқали давлат театри равнақига ҳам ўта салмоқли ҳисса қўшди. Тамарахоним мусиқали драма ва комедия асарларида дастлабкилардан бўлиб роллар ижро этди — «Фарҳод ва Ширин»да Ширин, «Ҳалима»да Ҳалима, «Аршин мол-олон»да Гулчеҳра ва ҳоказо. Тамарахоним ер юзидаги кўпгина чет мамлакатларга сафар қилди. Кўплаб мамлакатларда ўзининг юксак санъатини, ўзбек маданияти, ижрочилик мактаби муваффақиятларини кенг намойиш қилди. У ҳар бир халқнинг қўшиқ, рақсларини мукаммал эгаллаган истеъдодли санъаткор эди. Унинг ижро мундарижаси ниҳоятда бой ва сержило бўлиб, унда ер юзидаги 86 халқ, миллатнинг қўшиқ-рақслари мавжуд эди. Бундай ижро мундарижаси бой ва хилма-хил санъаткор ҳақиқатан дунёда битта бўлса керак. Тамарахоним ўзига хос бир афсонавий шахс эди.

Тамарахоним 1941-45 йиллар уруш даврида жангчиларга маданий хизмат кўрсатиш борасида ҳам катта хизматлар қилди, бу тадбирларда унинг издошлари, ҳамкасблари, жумладан сингиллари Гавҳар Раҳимова, Лизахоним Петросовалар (Ўзбекистон халқ артистлари) ҳам камарбасталик қилдилар.

Халқимиз ўзининг буюк санъаткорини, ардоқли фарзандини, унинг улкан хизматларини юксак эъзозлади — унга Халқ артисти унвони берилди, Давлат мукофотларига сазовор бўлди, юбилей кечалари ўтказилди, ҳаёти ва ижоди ҳақида фильм, китоб, альбомлар яратилди. Хотираси муносиб абадийлаштирилди, мемориал уй-музейи ташкил этилди, унинг номи билим юртига қўйилди. У боқий санъати, эл ишига фидойилиги, маданий бунёдкорлик жабҳасидаги жасорати билан нафосат осмонида сўнмас юлдуз бўлиб қолди.

Мукаррама Турғунбоева...

Ўзбек рақс санъатининг маликаси...

Мукаррамахонимга таъриф берганда дилингиздан шундай сўзлар кечади-ю кўз ўнгингизда «Тановар»га товусдек хиром айлаётган, устида беқасам камзул, бошига дурра ўраган Опа гавдаланади.

Уни оламга «Тановар» танитди, у эса «Тановар»ни оламга машҳур қилди. Алишер Навоий номидаги давлат академик Катта театри биносига у билан видолашиш учун келган одамлар билан ҳам «Тановар» рақси кийимида ётганча хайрлашди.

... Ҳар бир ишнинг муқаддимаси осонликча кечмайди. Бу ҳеч кимга сир эмас. «Баҳор» ансамблини тузгунга қадар Опа Навоий номидаги давлат академик Катта театрининг етакчи раққосаси бўлган. Ҳатто у куйлаган қўшиқлар пластинка ҳолатида қўшиқсеварлар қўлига етиб борган. Унинг номи Мукаррамахоним бўлиб жаранглашида устозлар — Уста Олим Комилов, Муҳиддин Қори Ёқубов, Юсуфжон қизиқ Шакаржонов, Тамарахонимларнинг ҳиссалари катта бўлган.

«Баҳор» ансамблида 1957 йилдан буён меҳнат қилаётган ва айни кунда мусиқа раҳбари бўлиб ишлаётган Бахтиёр Алиев Опани шундай хотирлайди: «1957 йилнинг сентябрь ойида ҳукумат Фармони чиқгач, ансамблга созандаларни танлов асосида қабул қилиш бошланди. Ўша кезларда «Ўзбекистон» деган ансамблда чанг чалардим. Отахон Матёқубов, Қаҳрамон Дадаев, Равшан Акбарбеков, Бахтиёр Йўлдошев, Салоҳиддин Тўхтасинов ва мен комиссиядан ўтиб, ишни бошлаб юбордик. Опа кўпинча Бахтиёр Йўлдошев айтган қўшиқларга рақс тушганлар.

Ҳеч чарчаш нима билмасдилар. Айтилган жойга ҳурмат қилиб чақирибдими, албатта бориш керак, дегувчи эдилар».

60-йилларда уч, тўрт ойлаб гастроль сафарларида бўлардик. Вагонларда юрардик. Ана ўшандай қийин дамда ҳам ўз қўллари билан ош дамлаб берардилар. Фидойи эдилар».

Мукаррама опа ўзини бутунлигича санъатга бағишлади. У ўзидан шу қадар кўп шогирд қолдирдики, ҳеч ким уларчалик кўп шогирд қолдирмаган. У ўзидан кейин ҳам ўзбек рақс санъатини ривожлантириш учун кўп манба қолдирди. Ҳозир Хореография олийгоҳида ўша рақслар дарс сифатида ўтиляпти.

Мукаррама опа бошчилик қилган кезларда «Баҳор» ансамблида 50 та раққоса бор эди. Лекин саҳнада ҳар доим 40та қиз хиром айларди. Ансамбль репертуарида 300 дан зиёд рақс бўлиб, 15 та программага бўлинган эди. Ҳеч бир рақс икки маротаба такрорланмасди. Бугунги кунга келиб бу рақслар олтин меросга айланди.

Мустақиллик майдонининг шундоққина биқинида жойлаш-

ган Мукаррама Турғунбоева музейи остонасига қадам қўйишингиз билан ўзингизни бир чаманга кириб қолгандек ҳис этасиз. Ҳамма ёқда ранг-баранг гуллар; қизил, оқ, пушти... Деворда осиғлиқ расмлардан Опа сизга жилмайиб боқса, гуллар унга янаям кўрк бағишлаётгандек туюлаверади.

Музей залига қўйилган расмлар худди тарих китобларидек Опа босиб ўтган шонли, улуғвор йўлни сизга бирма-бир ҳикоя қилади.

«Баҳор» ансамблининг рақсларида шодмонлик, заррин қуёш, қип-қизил лола товланади. М.Турғунбоева бирор мамлакатга гастроль сафарга борганда, ансамблнинг етакчи раққосалари билан мактабларга, ишлаб чиқариш жамоаларига, миллий рақс академияларига йўл оларкан, албатта жуда ёш бўлган Маъмура Эргашева, Светлана Сеитоваларни ҳам унутмасди. Бугунги кунга келиб Ўзбекистон халқ артисти Маъмура Эргашева «Баҳор» ансамблининг бадиий раҳбари. У Опани шундай эслайди: «Мукаррама опанинг атрофида доим яхши одамлар бўлган, чунки уларнинг ўзлари жуда яхши инсон эдилар. Опа ҳеч қачон ўзим бўлай демасди, доим атрофдагиларни ўйларди. Зинаида Куриш исмли рассом аёл бор эди. Унинг ҳам ўзбек рақс санъатига анчагина меҳнатлари сингган. З.Куриш рақслар учун кўйлаклар суратини чизиб келардилар. Опа ҳар бир унсурга диққат билан эътибор қилиб тузатишлар қиларди. Бундан ташқари Опа бағрикенг инсон эди. Ансамбль репертуарларини бойитиш ниятида Галия Измайлова, Исохор Оқилов, Аминахон Дилбозий (Озарбайжон), Бешаналиева (Қирғизистон), Михаил Калинин (Украина), Қундуз Миркаримова, Тамарахоним, Гавҳар Раҳимоваларни янги-янги рақсларини саҳналаштириш учун чиқаравердилар. «Баҳор»дан чиққан қизлар турли олийгоҳлар, рақс дасталарида, вилоят театрларида балетмейстр бўлиб ишламоқдалар». Демак, Опа эккан ниҳоллар ҳануз ҳосил бераяпти.

«Менинг ҳаётим бу — менинг рақсларим, рақсларим эса менинг ҳаётимдир», деганди Мукаррама опа. Ҳа, унинг рақслари, сермазмун ҳаёти уни билган ва севган одамлар қалбида, шогирдлар ишида давом этмоқда.

Бу санъаткорнинг ҳаёти аллақачон афсонага, ўзбек театрининг авлоддан авлодга ўтадиган ажойиб достонига айланган. Унинг исми инсон қалбидаги бахт деган тушунчанинг ички жаранги янглиғ эзгу ва ардоқлидир. Унинг мўъжаз ва истарали сиймосида чексиз олижаноб туйғулар мужассамки, Сора опа барчасини одамларга саховат ила улашиб яшади.

Санъаткор тақдири — бу сўз замирида босиб ўтилган машаққатли ижодий йўл, бетиним изланишлар жараёнида яратилган бетакрор образлар, яъни ўйналган роллар ётишини ҳамма ҳам идрок этармикин? Санъаткор тақдири — бу сўз ўз-ўзини фидойиларча бахш этиш, адоқсиз заҳмат, тинимсиз меҳнатдир!

Сора опа театр остонасига илк қадам қўйганида 12 ёшда эди. «Мен одамлар билан лиқ тўлган кенг уйда нималар бўлаётганини дастлаб тушунмадим, — дея эслайди санъаткор суҳбатлардан бирида. — Бирдан чироқ ўчди, парда сурилди. Рўпарамда бошланган ажойиб томоша дафъатан қўрқитиб юборди ва мен бу ердан қочиб кетмоқчи бўлдим, бироқ бирга келган дугонам тутиб қолиб, тинчлантирди. Яхшиям тутиб келибди, зеро мен ўша кундан бошлаб театрга сеҳрли куч билан боғланиб қолдим ва мўъжизалар мўъжизаси аталмиш саҳнага бир умрлик меҳр қўйдим».

Сора опа биринчи ролини ўзи таълим олган мактаб-интернат драма тўгарагининг «Етим қиз» номли ҳаваскорлик спектаклида ўйнади. Ўша кун 1923 йилнинг 23 марти эди. Ушбу спектаклда ёш Сора бош роль — Етим қиз образини шу қадар берилиб ижро этдики, беихтиёр етимликда кечган ўз болалиги ёдга тушиб, ўзини тутолмай йиғлаб ҳам юборди, унга қўшилиб эса томошани кўришга келган аёллар йиғлашди.

Бугунги кунда Сора Эшонтўраева томонидан турли йилларда яратилган роллар эсга олинар экан, биринчи бўлиб Шекспир трагедияларидаги Офелия ва Дездемона, «Бой ила хизматчи»даги Жамила, Уйғун ва И. Султоннинг «Алишер Навоий»сидаги Гули ёдга тушади. Сора опа санъаткорлик, хусусан, мана шу роллари туфайли ўзининг янгидан-янги қирраларини очди, унинг ижоддаги ўзига хослиги камол топди.

Офелия образи С. Эшонтўраева ижросида нозик ва нафис бўёқларда гавдаланади. У спектаклда Гамлетга бўлган ўтли муҳаббати ёғдуси билан пайдо бўлди.

С. Эшонтўраеванинг Дездемонаси ўзгача эди. У мағрур, ўзига ишонган, матонатли ва журъатли Дездемона образини ҳароратли ва майин туйғуларга бой, истарали қилиб яратди.

«Алишер Навоий» спектаклидаги Гули образи эса ҳаётга ошиқ ҳамда айни чоғда аянчли қисматдан воқиф сиймо сифатида гавдаланади. Санъаткор ҳажмига кўра унча катта бўлмаган ушбу роль орқали кучли ва оқила, улуғ шоирнинг муносиб ёри образини ярата олган. Томошабин кўзи ўнгида нафақат майин қалб соҳибаси, ижодкорнинг мураккаб ички дунёсини зукко илғовчи сиймо пайдо бўлиб, уни ўзига ром этади.

Сора опа ижро этган роллар рўйхатини кўздан кечирарканмиз, унинг ижодида асосан замондошлари образи муҳим ўрин тутганлигини кўрамиз.

Санъаткор Т. Хўжаев саҳналаштирган япон драматурги М. Каору пьесасидаги мураккаб образлардан бири Сидзу ролини қанчалар маҳорат билан ўйнаганлиги кўпларнинг ёдида.

Сора опа кўп режиссёрлар билан ишлади.

Жумладан, Сора опа учун турли даврларда М. Уйғур, Е. Бобожонов, С. Михоэлс, А. Гинзбург, Т. Хўжаев, кейинчалик Б. Йўлдошевлар ана шундай режиссёрлар бўлиб, ижодда камарбасталик қилдилар. Сора опа шу туфайли ҳам ўзбек санъати саҳнасида ўз услубини — лирик-романтик услубни яратди, ўз мавзуси — ҳур, бўйсунмас аёл қисмати мавзусини топди ва унинг яратган ҳар бир образи теран миллийлиги, жозибадорлиги билан томошабинларни мафтун қилди.

Биз Сора опа тимсолида ўзининг бутун ҳаётини санъатга бағишлаган ўзбек театрининг улуғ санъаткорларини кўрамиз. Сора опа чиндан ҳам саҳнада барқ уриб яшади, ҳамиша халқнинг олқишига сазовор бўлди, қизғин фаолияти давомида кўплаб образларнинг қўл етмас намуналарини яратди. Ҳа, у чинакам тақдир сийлаган аёл эди!

Саҳифани санъатшунос Баҳриддин НАСРИДДИНОВ, Муҳаббат ТЎЛАХЎЖАЕВА ва журналист Маъпура НАБИЕВАлар тайёрлашди.

Шарқ дурдоналари

Ўз-ўз ўрганиб доно бўлур...

• Бир куни Анушервон мажлис уюштирди ва мулозимларидан:

— Энг юмшоқ нарса нима? — деб сўради.

Биров:

— Товуқ парлари, —деди.

Яна бирови эса:

— Шоҳидан ҳам юмшоқроқ нарса нима бўлиши мумкин, — деди ажабланиб.

Шу онда ҳалиги йигит сарой устида турган эди. Мулозимлар жавобидан Анушервоннинг кўнгли тўлмаганини кўриб, одоб билан сўзлашга ижозат сўради. Ижозат бўлгач деди:

— Дунёда жамики инсоният учун энг юмшоқ нарса тинчликдир!

Анушервон унинг ақлига қойил қолиб офарин айтди ва яна сўради:

— Энг яхши овқат нима?

Йигит ақл-заковат билан:

— Шаҳвоний қувватни оширмайдиган ва танада иллат қўзғатмайдиган овқат энг яхши овқатдир, — деди.

Яна сўради:

— Энг яхши шароб қайси?

Жавоб берди:

— Ақлни зое қилмайдиган ҳамда касаллик қўзғамайдиган шароб энг яхши шаробдир.

Яна сўрадилар:

— Гуллардан энг хуш ҳидлиси қайси?

Жавоб берди:

— Ота-она тириклигида хурсанд қиладиган, ўлганда номини боқий қиладиган, ҳаёт гули бўлган муносиб фарзанддир!

Анушервон йигитнинг доно ва ақллилигига таҳсинлар айтди. Уни инъомлар бериб тақдирлади ва ўз ҳакимлари орасига қўшди.

Байт:

Доно ночорликда қолса ҳам бир кун,
Умиди ҳосилдан кўрсатар нишон.
Мушукни кўр, либосга пинҳон қилса ҳам,
Ҳид сочиб ўзини қилар намоён.

• Бир ҳакимга дедилар:

— Дўстинг сени ўзига душман деб билади!

У деди:

— Ҳа, у ўзидан қудратлироқ ва ақлироқларни ҳамиша ўзига душман деб ҳисоблайди!

Байт:

Ҳар кимса нафсининг асири бўлса,
Ожизлар мулкига чўзади у қўл...

• Ҳикмат. Ҳар кимсада поклик ва ҳалоллик бўлмаса, ундай одамдан яхшилик ҳамда адолат умид қилиш нопокликдир. Чунки у ўзида бўлмаган поклик ва ҳалолликни минг чандон уринса ҳам ўзгаларга кўрсата олмайди. Аксинча доим ундан ўзгаларга зиён ва заҳмат етади.

Байт:

Навбаҳор булути бўлса бад асл,
Шўр ернинг устига ёғдирар ёмғир.
Ёмондан яхшилик кутмагин зинҳор,
Ким кўрган шўр ердан тоза сув ахир?!

Муиниддин ЖУВАЙНИЙ.

• Ҳикоят. Бир табибдан:

— Киши овқатга ўтирганда қанча ейиши керак? — деб сўрадилар.

Табиб:

— Юз дирҳам? — деб жавоб берди.

— Бунчалик оз овқатдан қанча ҳам куч ҳосил қиларди! — дейишди.

Табиб уларга:

— Ундан саломатлик учун зарур ва етарли куч ҳосил бўлади. Ундан ортиқчаси фойдасиз бўлиб, унга фақат ҳаммоллик вазифасинигина бажариши мумкин! — деди.

Байт:

Мойдан чироқ учун равшанлик ёрдир,
Аммо баъзан мойдан ўчмоғи бордир.
Қорин тўйдирмоқнинг бўлсанг бандаси,
Жаҳонда чарх уриб, доимо хорсан!
Кўп емоқни қилсанг ўзингга одат,
Соғлиқ юзин кўрмай доим беморсан!

• Калхат билан Ҳумыо қуши бир шоҳга ўтириб қолдилар. Икки қуш орасида мунозара бошланиб кетди ва ўзаро тортишув бошланиб кетди. Калхат деди:

— Эй Ҳумо, мен билан бир нафас ҳамсуҳбат бўл, юрагим жуда сиқилган!

Ҳумо ундан:

— Бунинг сабаби нима? — деб сўради.

— Бир неча муддатдан бери, — гап бошлади Калхат, — бир ўй остида эзиламан. Бу ўй шундан иборатки, мен сен билан тенг қушман, ҳавода эса сендан тез учаман. Овқат ейишимиз ҳам бир хилда, агар тагини суриштирганда иккимиз ҳам бир қабиладанмиз. Аммо сенинг пешонангда улуғлик аломати намоён, менинг вужудимда доимо бахтсизлик асари аёндир. Бунинг сабаби нимада? Тожу тахт остида юрувчилар ҳам сенинг соянгга муҳтождирлар. Улар доимо сенга интилиб, эъзоз кўрсатадилар. Мендан эса нафратланиб қочадилар.

Ҳумо деди:

— Одамларнинг ризолигини топиш ҳам озор бўлишдадир.

Байт:

Мен суяк ейман, вале қушларга
озор бермагум,
Шул сабаб бошимда иззат тожи
доим барқарор.

Сен ҳар куни эрталаб кўзингни очасан-у қушларни овлаш пайида парвоз қиласан, бечораларнинг гўдак болалари бўйнига зулм чангалини солишни овоз қиласан!

Мажддиддин ХАВОФИЙ.

Маҳмуд ҲАСАНИЙ таржимаси.

Каратэ

ШОҲСУПАГА КЎТАРИЛГАН ЎСМИРЛАРИМИЗ

Маълумки, шу йилнинг 4-11 август кунлари Шотландиянинг Глазго шаҳрида 20 давлатдан ташриф буюрган курраи заминимизнинг юздан ортиқ энг кучли якка кураш усталари — жаҳон чемпионатлари ва кубокларининг ғолиблари, Осиё чемпионлари иштирокида тўққизинчи Жаҳон Кубоги мусобақалари бўлиб ўтди.

Бутунжаҳон каратэ федерацияси VKFнинг таклифига мувофиқ беллашувларда иштирок этган 9 ва ундан катта ёшдаги ўн икки спортчидан иборат республикамиз терма жамоаси каратэчилари унда жаҳонда энг кучлилардан эканликларини яна бир карра исботлашди. Хусусан, Жаҳон Кубоги дастурига кўра ўтказилган барча тўрт турдаги мусобақаларда бизнинг спортчиларимиз тўртта олтин, учта кумуш, бешта бронза нишонларини қўлга киритиб, умумжамоа ҳисобида жуда катта таркиб — 32 ва 35 тадан каратэчилар билан қатнашган Англия ва россияликлардан кейин учинчи ўринни эгаллашди. Шуни айтиш керакки, 16-17 ёшгача ўсмирлар ўртасида 32 нафар энг кучли каратэчилар ғалаба учун кураш олиб боргани ҳолда ҳамшаҳримиз Илҳом Каримов якка тартибда олтин нишонни қўлга киритишга муваффақ бўлди. Шунингдек, Илҳом ва Икромжон Каримов, Отабек Қосимовлардан иборат ўсмирларимиз жамоа кумитеси ва жамоа катаси мусобақаларида барча рақибларини доғда қолдирган ҳолда ҳурмат шоҳсупасининг энг юқори поғонасидан жой олишди. Катталар ўртасида 80 килограммгача вазнда Азамат Қаландаров яна бир олтин медални қўлга киритди. Улар ғалабаси шарафига тўрт бор давлатимиз байроғи мағрур ҳилпираб, мадҳиямиз янгради.

Бундан ташқари Умид Низомов, Иззат Мирбобоев, Дамир Гумиров, Икромжон Каримов, Отабек Қосимов, Нодир Хўжаев, Фарруҳ Абдумавлоновлар ҳам кубок баҳсларида муваффақиятли қатнашиб, ўз ёш тоифалари ва мусобақа турларида кумуш ва бронза нишонларига эга бўлишди.

— Мусобақалар жуда қизиқарли ўтиб, ҳақиқатан ҳам унда энг кучлилар қатнашди, — деди биз билан суҳбатда икки олтин ва битта бронза нишонларининг соҳиби Тошкент каратэ профессионал марказида каратэ сирларини ўрганаётган Отабек Қосимов ҳаяжонини яшира олмай. — Жамоамизнинг ҳамжиҳатликда, юксак жисмоний ва техник тайёргарлик кўрган ҳолда муваффақият қозонишида мураббийимиз Нурхон Нафасовнинг хизматлари катта. Кейинги мусобақаларда ҳам юртимиз шарафини шундай муваффақият билан ҳимоя қилишга ҳаракат қиламиз.

— Мамлакатимизда барча спорт турлари ривожига кенг имкониятлар яратилаётгани каби каратэ тараққиёти учун ҳам барча шарт-шароитлар мавжуд, — дейди Ўзбекистон Республикаси каратэ миллий федерациясининг президенти, Ўзбекистон терма жамоаси мураббийси, қора белбоғ 6-дан соҳиби Нурхон Нафасов. — Глазгодаги ғалабаларимиз бизнинг каратэ соҳасидаги муваффақиятларимиз тасодифий эмас эканлигини исботлади. Жаҳон Кубогида спортчиларимиз бор маҳоратларини ишга солишди. Ушбу муваффақиятимизни Мустақиллигимизнинг тўққиз йиллигига бағишлаймиз.

Ҳозирги кунда бизнинг энг кучли каратэ усталаримиз октябрь ойида Мюнхенда ўтадиган жаҳон чемпионати ҳамда Венгрия ва Германияда болалар ва ўсмирлар ўртасида бўладиган йирик халқаро мусобақаларга қизғин тайёргарлик кўрмокдалар.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

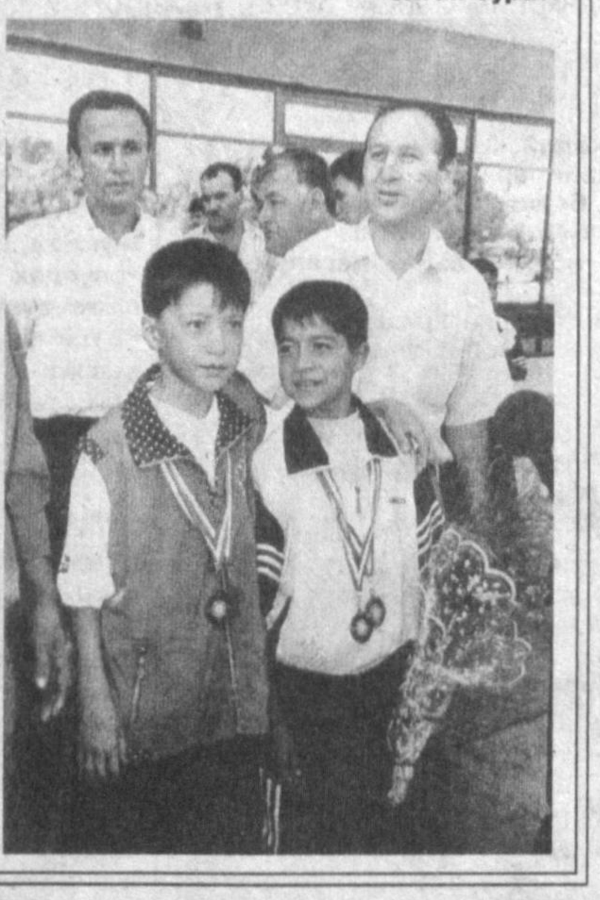

СУРАТДА: Осиёдаги энг кучли, Жаҳон Кубогида учинчи ўринни олган Ўзбекистон терма жамоаси каратэчилари.

Тоҳир Ниғматуллин олган сурат.

ҲУРМАТЛИ ҲАМШАҲАРЛАР!

Тошкент шаҳрининг ҳамма туманларида 2000 йил 10 августдан 10 сентябргача янги ўқув йили муносабати билан «мактаб бозорлари» ташкил этилди.

Ўқувчиларга ўқув-ёзув қўлланмалари, болалар кийим-кечаклари, пойабзаллар, дарсликлар ва бошқа саноат молларини харид қилиш учун сизни қуйидаги туманлардаги марказий «Мактаб бозорлари»га таклиф этамиз:

- *А.Икромов туманида — Чилонзор, 11-мавзе, «Шуҳрат» дўкони олдида.*
- *Бектемир тумани — Ҳ.Бойқаро кўчаси, «С ва Д»дўкони олдида.*
- *Миробод тумани — Ўзбекистон кўчаси, 45. «Тошкент универмаги» ва А.Навоий театри майдони (китоблар ва идора товарлари).*
- *М.Улуғбек тумани — Буюк Ипак йўли кўчаси, 3-уй. Фотоpанг оралиғида.*
- *С.Раҳимов тумани — Қорақамиш бозори ҳудудида.*
- *Сирғали тумани — Сирғали — 7 мавзеси, «Сирғали» дўкони олдида.*
- *Чилонзор тумани — Чилонзор кўчаси, 55. «Чилонзор савдо маркази» дўкони олдида.*
- *Ҳамза тумани — Паркент кўчаси, «Паркент бозори» ҳудудида.*
- *Шайхонтоҳур тумани — Эски Жўва бозори майдонида, «Болалар дунёси» дўкони олдида.*
- *Юнусобод тумани — Юнусобод — 19 мавзеси, «Юнусобод Саховат» дўкони олдида.*
- *Яккасарой тумани — У.Носир кўчаси, «Саодат СМ» дўкони олдида.*

Бундан ташқари Тошкент шаҳридаги «Чорсу буюм бозори», «Отчопар буюм бозори», «Авиасозлар бозори», «А.Дониш бозори» ҳудудларида юқоридаги кўрсатилган моллар билан кенг микдорда савдо ташкил этилган.

МАКТАБ БОЗОРЛАРИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Савдо, хизмат кўрсатиш соҳаси ва халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш Департаменти.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ДИҚҚАТИГА!

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ КЎЧАСИДА ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИНИНГ ҲАРАКАТИ ТЎХТАЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Тошкент шаҳридаги Халқлар Дўстлиги кўчасининг ТХАЙдан Сўғалли ота кўчасигача бўлган қисмини кенгайтириш ишлари олиб борилиши ҳамда Халқлар Дўстлиги — Гавҳар кўчалари кесишмасида янги кўприк қурилиши муносабати билан Халқлар Дўстлиги кўчаси И. Франко кўчасидан Тошкент автомобиль Халқа йўлига қадар транспорт воситаларининг ҳаракати учун вақтинча ёпилади.

Тошкент шаҳар ИИББ ЙХХНБ.

Халқлар Дўстлиги кўчасининг ТҲАЙдан Сўғалли ота кўчасигача бўлган қисмининг ёпилиши муносабати билан ҳаракатни ташкил қилишнинг ўзгартириши бўйича

ТАРҲ

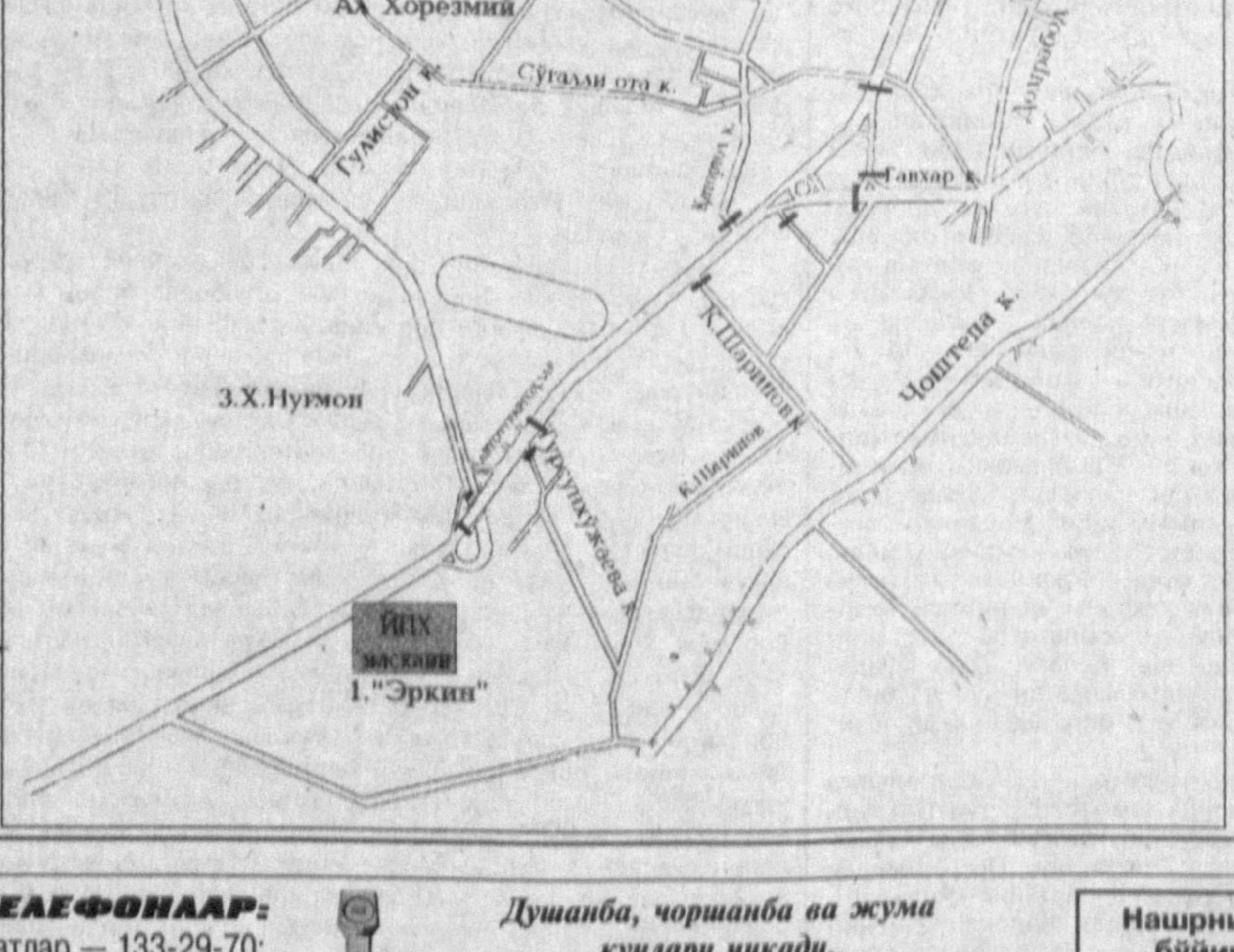

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«Асака» банки

ТОШКЕНТ ШАҲАР БЎЛИМИ

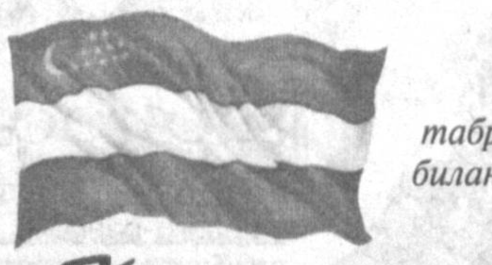

Ўзбекистоннинг барча аҳолисини ***Мустақиллик куни билан*** *табриклайди ва ана шу айём муносабати билан жамғармаларнинг янги* ***«Истиқлол»*** *номли турини жорий этади.*

Хонимлар ва жаноблар!

Сизга 10 кун мобайнида — 2000 йил 21 августдан 31 августгача «Асака» банки Тошкент шаҳар бўлими омонат кассасида

«Истиқлол»

жамғарма ҳисоб варағини очиш имкониятини тақдим этамиз.

Омонатнинг энг кам миқдори **500.000** сўм, энг кўп миқдори чекланмаган. Омонатни сақлаш муддати — тўрт ой. Ҳар ойда жамғармангизга капитализациясиз равишда **6 фоиз** маблағ қўшилади ва бу фоизлар мижозларнинг хоҳиши билан берилиши мумкин.
Қуйидаги манзилга мурожаат қилинг: 700015, Тошкент, А. Қаҳҳор кўчаси, 73.
2, 12, 80-автобусларнинг А. Қаҳҳор бекати.

Тел. 120-83-14, 120-83-32.

Иш вақти: 8.00 дан 15.30 гача. Тушлик: 12.00 дан 13.00 гача.
Дам олиш кунлари: шанба, якшанба.

ХУСУСИЙ ОЧИҚ АКЦИЯДОРЛИК ТИЖОРАТ БАНКИ

«Алп Жамол Банк»

қуйидаги омонат турларини таклиф қилади:

Мустақилликнинг 9 йиллиги куни арафасида Тошкент шаҳри аҳолиси учун

«Мустақилликнинг 9 йиллиги» омонати	маблағлар йилига 100% даромад тўлаш шарти билан 25 августдан 5 сентябрга қадар (10 кунлик муддатга) қабул қилинади.

Республикамизда 2000 йилнинг Соғлом авлод йили деб эълон қилиниши муносабати билан қуйидаги омонат тури эълон қилинади:

«Мурувват» омонати	Маблағлар йилига 36% даромад тўлаш шарти билан 6 сентябрдан 31 декабргача (115 кунлик муддатга қабул қилинади).

Шу билан бир қаторда қуйидаги турдаги муддатли қўйилмаларни таклиф этади:

«Оила» омонати	Маблағлар йилига 25% даромад тўлаш шарти билан бир йилга қабул қилинади.
«Набира» омонати	Маблағлар йилига 30% даромад тўлаш шарти билан уч йилга қабул қилинади.
«Ёш авлод» омонати	Маблағлар йилига 33% даромад тўлаш шарти билан беш йилга қабул қилинади.

Мазкур қўйилмаларнинг энг кам миқдори 10.000 сўм қилиб белгиланган. ХОАТБ «Алп Жамол Банк»да барча қўйилмалар бўйича йиллик фоиз тўловлари омонатчиларнинг хоҳишига кўра омонатга маблағ қўйган куниёқ ёки биринчи талаби билан хоҳлаган вақтда тўлаб берилади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Мустафо Камол Отатурк кўчаси, 21-уй.
Мурожаат учун телефонлар: 132-16-00, 132-16-01, 132-16-02.

ЦИРК

2000 йил 25 август

Тошкенбой Эгамбердиев номидаги Тошкент Давлат цирки

КУЗГИ-ҚИШКИ МАВСУМНИНГ ОЧИЛИШИ
Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 9 йиллигига БАҒИШЛАНГАН БАЙРАМ ДАСТУРИ

25 август — 18.00
26 август — 15.00, 18.00
27 август — 12.00, 15.00, 18.00
30 август — 18.00
1 сентябрь — 15.00, 18.00 да бошланади.

Касса эрталаб 9.00 дан ишлайди.
Жамоа бўлиб келиш учун буюртмалар қабул қилинмокда.
Маълумот олиш учун телефонлар: 144-35-91, 144-29-04.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ШАҲРИ КОРХОНАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«Тошиссиққуввати» ИЧБ маълум қиладики, 2000 йилнинг 12 сентябридан иссиқлик энергияси учун август ойига ҳисоб-китоблар корхоналар ва ташкилотлар учун 1Гкал учун 3192 сўм (ҚҚС билан бирга) ҳисобидан амалга оширилади. Бу эса энергия учун 2000 йил 1 августда Молия вазирлиги ва Энергетика ва электрлаштириш вазирлиги томонидан тасдиқланган янги нархлар билан боғлиқ.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»

Сизнинг рекламаларингизни, хусусий эълонлар ва хусусий бизнес бўйича эълонларни, шунингдек таъзияларни, таваллуд кунлари, тўйлар, юбилейлар муносабати билан қутловларни, никоҳ эълонлари ва шунга ўхшаш эълонларни ўз саҳифаларида ёритади.
Эълонлар шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9.00 дан 17.30 гача қабул қилинади.

Маълумотлар учун телефон:
133-28-95. Факс: (3712) 133-29-09.
МАНЗИЛИМИЗ: МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ, 2-ҚАВАТ, 204 -ХОНА.

Тошкент шаҳридаги Сирожиддинов номли академик лицей томонидан 2000 йилда Шерзод Раҳматов номига берилган O'R-A № 923631 рақамли гувоҳнома йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

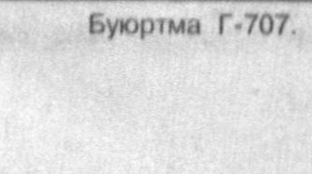

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Бош муҳаррир Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР:
хатлар — 133-29-70;
эълонлар: 133-28-95, 132-11-39.
факс: (3712) 133-29-09.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади.
Нашр кўрсаткичи — 209

Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади.
Қоғоз бичими А-2

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтамти»га — 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г-707. Босмага топшириш вақти 11.30 Топширилди 12.30 1 2 3 4 5 6